

Edebiyat Defteri

yitikoza -Yazıları-

Oluřturulma Tarihi:
1 Ocak 2021 Cuma

Yayınlayan:
Edebiyatdefteri.Com
Türkiye'nin Kültür ve Sanat Platformu

ŞİİR ÜZERİNE NOTLAR

Sanat eseri ilk andan itibaren gizemiyle estetiğiyle kendine has tılsımıyla insan ruhunu saran, gönlünü okşayan özgün bir yapıdır.

Doğa bir sanat eseridir, bakmaya doyamadığınız güzellikler manzumesidir..
Doğa her zaman sanata veya sanatlara esin kaynağı olmuştur...
Resimde, heykelde, yazın sanatında tabiatın gizemli güzelliği vardır..

Hemen hemen her sanat eseri doğadan izler taşır... Taşımaya da mecburdur...

Ressamdan şaire bütün sanatkarlar tabiattan, kimi zaman bir manzaradan, kimi zaman bir denizden, kimi zaman insandan, insan ruhundan esinlenerek sanat eserleri meydana getirirler...

Diyebiliriz ki; işte bu yüzden, gerçek sanat eseri ilk andan itibaren ruhu cezbeden gönlü okşayan özgün bir yapıdır, güzellikler manzumesidir...

Şiir, bu sanat dalları içinde en zor olanıdır. İnsan ruhunun derinliklerinden süzülüp gelen çok kanatlı bir kuş tur. Çok renkli dünyalar taşır. Her kanadı ayrı duygu atmosferidir. İnsan ruhundan çıkıp insan ruhuna büyümlü sözlerle seslenir.

Şiiri, somut bir şekilde tarif edemeyiz. Har ne kadar tarif etmeye kalksak sonuca ulaşmış sayılamayız. Binlerce kez tarif edilmesine rağmen, henüz bir kalıba oturtulamamıştır. Tariflere sığmayan çok kanatlı çok renkli uçarı bir kuştur şiir... Bundan öte, buna benzer söylemleri ne kadar tarif etsek de gizemine ulaşamayız.

Alt alta yazılan her söz dizini de şiir değildir.

Ancak her güzel söz şiirin insicamını taşır..

Şiir, “bıçak soksan gölgeme sıcaklık kanım damlar” gibi mısralarla metafizik duyguları insan ruhunda zirveye taşır..

İnsan için vardır. Kimi yazarak şiire sığınır, kimi okuyarak içsel duyguların hazzını tadar.

Sanat, zaten toplum içindir. Toplumun bağrından çıkar topluma hitap eder. Toplumlara hitap etmeyen sanat da sanat değildir zaten.

Şiir, kelimelerle bina edilerek gönüllere sırça saraylar kurar.

Bu saydığımız vasıfları taşıyabilmesi için, şair, şiiri yazarken çile çekmelidir.

Herhangi bir olay karşısında şair hislenir, yazmak zorunda olduğunu hisseder ve yazar...

Bir anahtar mısra vardır. O yakalandığında şair, doğum sancıları çeker..

Çekmelidir de..

Böyle bir doğumla gelmeyen şiir etkili olmaz, zorlamalarla gelmiştir.

Çoğu şiirlerde görürüz ki vermek istediği mesajlar sırtır. Şiirde verilmek istenen her neyse sırtmamalıdır. Vermek istenilen mesaj çay içinde erimiş şeker gibi olmalıdır. Çayda şekeri görebilir miyiz?

Kimi olaylar insana şiir yazdırır.

Kimi bir depremi konu alır, kimi insan ruhundaki depremi, kimi tabiattaki güzel bir manzarayı..

Konular, anlatımlar farklı farklıdır.

Depremi anlatırken, “ binalar göçtü, şehir enkaza döndü” gibi bir anlatım, ancak bir düz yazıdır. Ama, “binalar hu çekiyordu” diye bir söylem şiire yaklaşmış sayılır.

İşte insan ruhu yaşadığı olayları yazmak hissini duyduğunda şiire veya yazın sanatının diğer dallarına sığınır.

Yazmayı okuyanlar da şiirde kendini bulmak, kendi iç çatışmalarını, acılarını hüznlerini, sevinçlerini bulmak ister. Bulduğunda mutlu olur.

Onun için şiir çok titizdir. Şiir yazmak isteyenler şairler, güzel Türkçe'mizin zenginliğinden, kendine özgün o has renklerinden en güzel şekilde faydalanmanın yollarını aramalıdır.

Bu arada, zorlamayla ya da kendiliğinden şair olunmaz. Her insan şairdir, duygusaldır. Ancak, duyduklarını ifade etmenin yolu, duyuşla deyiş arasındaki mesafeyi kaldıracak, meleke ve kültür birikimi ile teçhizatlı olmalıdır...

Evet dostlar, bu konuda söylenecek o kadar söz var ki, söz uzadıkça uzar...

Söz kılıcının keskin olması için, bir şair çok çekiç yemelidir. Eleştiriye açık olmalıdır. Kılı kırk yarmalıdır, ve önce kendi beğenmelidir...

Şiir olsun, diğer başka yazın dalları, bir yöne sesli düşünmektir...

Sesli düşünürken, iç dünyasında duyduklarını diğer insanlarla paylaşmaktır.

Kimi zaman hüznü olsa da, acılı olsa da, insan ruhunun depresyonlarını içerse de...

Güzellikleri paylaşmaktır şiir...

yitikoza

EYLÜL DOKUNUŞLARI ve IŞIN ERGÜNEY

EYLÜL DOKUNUŞLARI ve IŞIN ERGÜNEY
Durmuş Kaya

“Dolunay ürküsü nazarların
gölge aşklar kuarteti misali
yoksul davul vuruşlarıyla
damla damla hazana dönüşen aşk”

damla damla şiire dönüşen kitap... şiir şiir kurulan güzelliklerle dolu bir dünya...

yüreği eylül,
şiiri bahar kokuşlu bir ozan..
"Telaş bekler gecenin mimoza esintilerini..
Bir rüzgar gülü sevdası
Bir maviürpertyken düşlerim
Sisler çekilir sanki sensizliğime"
"Gün Ayıraçları"

.....

Şiirde bir anahtar kelime vardır
Gönül kilidini açar. Gönül kilidi açılmayınca oraya girip çıkılmaz.

Giriş çıkış olsa bile yüzeyde kalır.

Şiir, gönül işi olduğuna göre, şiir adına bir şey yakalayamazsın.

O yüzden, şair, şiirini yazmadan önce doğum sancıları çekmeli. O kilit, doğum sancısı çekerken gelen bir anahtarla açılır. O da “anahtar mısra”dır.

Her gün aynı şeyleri tekrarlamak, bir sonraki şiirde bir önceki şiirin atmosferinde olduğunu hissettirmek, Çok söylenmiş sözlere şiir yolculuğuna çıkmak ancak şaire kendini avutturur. Okuyucuya hiçbirşey vermez. Okuyucu okumaz bile.

Işın Ergüney’in şiirlerinde sıcak sevda esintilerine tutuluyoruz. Kimi zaman yürek burkulmaları, Kimi zaman bahar rüzgarları. Kendisi her ne kadar “eylülüm” dese de eylül hala uzak ondan.

Belli bir tarz yakalayabilmek, üslup sahibi olabilmek kolay değildir. Hele böyle üslup sahibi şairlerin şiirlerini eleştirmek benim için kolay olmasa gerek .
Şiirin altında ismi olmasa bile “Bu şiir Işın Ergüney’in” denebilir bir şair ağabeyimizdir Işın Ergüney...

Beni de oldukça zorluyor.

Kapak , dizgi tertip mükemmel şekilde diyebilirim. Kapağın eylül bakışı muhtevasında çok belirgin değil. Şiirlerdeki renkler eylül olduğu kadar baharın renkleriyle iç içe.

Sıcak sevda fısıldamaları dizeler boyu... “Bossa Nova’dır...”

Adıma imzalanmış, kitaplığımı süsleyecek nadide kitaplardan biri... Önsözünde kitap sevdiği kişilere ithaf edilmiş. O güzel şahsiyetler arasında Yitikoza’nın da isminin olması beni oldukça onurlandırmıştır. Teşekkür ediyorum.

Yukarıda söylediğimi tekrarlıyorum:

Sıcak sevda fısıldamaları dizeler boyu... “Bossa Nova’dır...”

O kadar güzel söylemler var ki, bu söylemlere “sıra dışı” demek de çok yakışıyor. Sık sık rastlamadığım söylemler, ve sık duymadığım sıcak sevda fısıldamaları. Renkler ve müzik her şiirde dansediyor.

Renkler ve müzik şiirlerle dans şairin başlıca özelliği oluveriyor. Sesine, rengine, tadına doyamadığım bir bölümü buraya alıyorum:

“uzadı sezgiler rehin aşklara

yıldı yağmur gülleri mağrur sevişmelerden
Bir yanı sevda yükleriyle sarılı
Diğer tarafta inlemede nağmeler
Dile düştüğünde hafif meşrep şarkılar
Yırtılır avazlarda delişmen karanlıklar

Meraklar odaklanırken sergüzeşt bakışlarda"

"Rüzgar Tövbeleri"

İmgeler, imgeler, imgeler...

Şiirlerde umutsuzluğa rastlamadım. Beddua, kinayeli dahi olsa yok... hep sevgiliye, aşka sevdaya karşı
Sevdanın güzel kokuları...

Şiirleri, mısra mısra, bölüm bölüm kırparak tahlil etmek, düşüncelerimi anlatmak okuyucuyu yorabilir.

Ben kısaca, kitabın orta direği şiirlerden bahsedeyim. Ki o şiirler zaten Işın Ergüney'in şahsına münhasır, birer Işın
Ergüney olmuşlardır."Eylül dokunuşları"

"Yazgısı eylül sevdalarım""Cumhuriyet sevdamsın" "ince saz öykünmeleri" "güne tutsak sevdalar" "rüzgar tövbeleri"
"la minör çırpınışlar" ...

Hangisini sayayım.. hepsi birbirinden güzel şiirler... Hani, bir sevda bahçesine düşmüş gibiyim.

Bahçeden gül beğen diyorlar, dilim tutuluyor susuyorum...

Türk edebiyatına böyle güzel bir edebi eser kazandırdığı için sayın Işın Ergüney'i kutluyor, nice eserlere derken, kitabı
öpüp kitaplığımın baş köşesine koyuyorum...

“BÜYÜ’SÜN, YAZ!” HİLMİ YAVUZ

“BÜYÜ’SÜN, YAZ!” HİLMİ YAVUZ

Türk Edebiyatı’nın yaşayan çınarlarından biri Hilmi Yavuz. Üstadı merak ederdim. “BÜYÜ’SÜN, YAZ!” isimli kitabını kitapçada birkaç kez karıştırdım.

Rast gele bir sayfa açtım...

Hani olacak çocuk.... belli olur derler ya Anadolu’da... Hemen anladım...

Bende şiirin gelişini, şiirin hasını, şairini daha birkaç mısradan anlayıverme özelliği oluştu son zamanlarda! Bu melekeyi nasıl edindim bilmiyorum.

Açtığım sayfada bir şiir vardı:

“ölüm uysal bir mesnevi gibi
aktı gider, döne döne

güneş de batarken sararır

acılar kaldıysa dünden bu güne
elbet sorulacak bir hesap vardır
ve hüznü bir kirmen gibi eğirip
yükleyip türküleri tuza ve yüne
ve ilk yazı bir garip efsane
diye söyleyenler, yaşatanlardır

ölüm, uysal bir mesnevi gibi
aktı gider, döne döne” “Mevlana hayder” sayfa 62..

Ve hemen anladım kitabın değerini. Kuyumcunun altının değerini anlayışında..

Biliyor musunuz, ben şiirin kuyumcusuyum diyesim gelir zaman zaman arkadaşlarıma. Ama korkarım çok bilmişliğin elbisesini giymekten!

Birkaç sayfa daha karıştırdıktan sonra, heyecanla cebimde para olup olmadığına bile bakmadan kasiyere gittim. Ve aldım...

Üstadımız, hiç de yabana atılmayacak, ancak onbinde birimize nasip olan eğitimler görmüş.

Her neyse konumuz şiir...

Anadolu kültürüyle modern şiiri harman eylemiş Hilmi Yavuz... Kitabın önsözünde dendiği gibi:

”sanatının esansını yoğun modern şiirden ve kültür tarihimizin kaynaklarından damıttı”

Kitabın sayfaları ilerledikçe bu tesbitin ne kadar isabetli olduğunu görüyorsunuz.

Şiirleri, nesri andıran, ama, uzun cümlelerin parçalanıp şiirselliğe yakışır ve yaraşır bir şekilde düzenlenerek alt alta yazılmış dizelerden oluşuyor. Çok şiirini ilk başladığı dize veya bölümle bitiriyor. Göze batan bir tarzı var.

“gördüm: göğsünden kopan güneşti
yeşil sözü gördüm
avucundan doğan nehri
bir kemerdi giyindim aşkı
hırkamı ördüm, bürde!
dedi üşüyordun,
sana verdim!”

“kaab ile hırka” sayfa 235...

En güzel uzun efsunlu cümlelerin parçalanışı, mısra parçalanmaları, modern Türk şiirinin en güzel örneklerini oluşturuyor.

“bendim kalyonlarda tutsak bir kürek
deniz kapılarını andıran boşluk
açtığım yelkenler tozlu ve soluk
ilkyazların kıyısından gidecek”
“kalyon” sayfa 34..

Böyle modern sonne’ler olduğu kadar

Anadolu’yu anlatan, veya güzel Anadolu’muzun kara bağrından damıtılan esanslar diyebileceğimiz modernizmin kanatlarını oluşturan şiirler alıp götürüyor sizi, şiirlerin istediği yerlere..
Ve zevk veriyor, tatlı hüznler yarıyor içinizde...

Zaten gerçek sanat eseri de bu değil midir?

“doğudan bir kent”

“Siirt, ağaçsız gömütlük
çocukluğu doğal kireç
bir kent orda her kuyu
bir ermiş kadar su bilir
hüzne kil, öfkeye kum
bir kent, orda duyguyu
doldurur boydanboya zakkum”

“Siirt, rüzgarı saralı
gençliği yolgeçen hanı
bir kent, korkunun pirinci
gibi ayıklar zamanı
dilencisi, kör nergis
bir kent, ölü bir balı
gömer arıya, peteksiz”

Bu, doğuyu anlattığı şiirlerden sadece bir örnek...

Kitap, yky’larında çıkmış...

Şiir sahasında at oynatmayı düşleyenlerin, bu alanda başarılı olmak isteyenlerin mutlaka okuması gereken bir kitap...

Modern Türk şiirini Anadolu’dan, ama bilhassa doğudan(?) topladığı çiçeklerden damıtıyor sayfalara... Kimi zaman bir kekiğin kokusu, kimi zaman zakkum çiçeğinin acısı var damıttığı esanslarda!

Kitap ve şair konusunda çok söylenecek söz var ama, zaten söylenecekler söylenmiş.. bize de fazla söz hakkı kalmamış...

“mühür”

uzun etme artık şiirindençik
acı ve düzyazıyla lanetlenmiş
olmadan önceki günlerine dön
hilmi yavuz

sevdalar ki onları ele vermeden
daha iyi nasıl anlatılabilir
ve neden
bir düşün hangi şiirin içinden
onu yazmadan daha
geçen bir turna görülmüştür

sevda sözleri! Siz şimdi benim
hangi tür
hüznere ne ad verdiğimi
nerden bileceksiniz?
tedirgin ve kömür
olmuş sesler duyarsınız ama
bu bir şeyi anlatmaz ki!

şiir, Hilmi yavuz, mühür-
lenir gömülür!”

“HAZAN YÜREĞİMDE HÜZÜN SÜRGÜNLERİ”

Öyle bir ruhsal coğrafyam var ki, bir şiir o coğrafyamın, ayı, güneşi, nehri, gölü, denizi olabiliyor...

Sanırım gönül dünyamız yaratılıştan böyle. Rahmetli Prof. Mehmet Kaplan “İki dünyada yaşarız” diyordu.

Biri gönül dünyamız...

Bu tesbitin, Yunus’ları, Mevlana’ları, Hacı Bektaş’ı Veli’leri, Karacoğlan’ları.. Nedim’leri.. tanıdığımızda ne kadar doğru olduğunu anlıyoruz...

Şiir bizim, adeta iç dünyamızın vazgeçilmez sevgilisi.. tutkunluğumuz ona... Üzüldüğümüzde sarılırız, sevindiğimizde, endişelerimizde, korkularımızda... Hep kucağına atıldığımız bir sevgili şiir...

Birkaç gün önce gönül coğrafyama bir ayın gümüşü huzmeleri vurdu;

“Hazan Yüreğimde Hüzün Sürgünleri”

Sitelerde Fergül Sonhazan ismiyle şiirlerini okuduğumuz bir şaireye ait bir şiir kitabı. Matbaa kokusu türem türem tütüyordu üzerinde. Hani, fırın önlerinden geçerken taze ekmeğin kokusu geninizi sarar illa ki bir parça koparıp yemek istersiniz, iştahınız kabarır... Benim de taze matbaa kokusunu duyduğumda öylesi duygular içimi sarar...

Fergül’ü benim şiirlerime yaptığı yorumlardan tanıdım. O’nun şiirlerini o zaman fark ettim. Özgün, mistik bir havası vardı şiirlerinin. Bir şiirini okuduğumda yorum olarak şöyle yazdığımı hatırlıyorum,

“Sonhazan Fergül.. Senin de açsın bahçende her seher gül!”

O günlerden sonra hep güzel şiirlerini okudum.

Ve o şiirler bir güldeste olarak çıktı karşıma...

Fergül, şiirlerinde vermek istediği mesajları çayın içinde şeker gibi veriyor, mesajlı şiirler yazıyordu...

Zaten, şiir de esas olan da buydu. Kuru manzum söyleyişten uzak, imgelerle yüklü şiirler..

Şiirlerinden örnek olarak verecek olursak,

ki ben artık bir huy haline getirdim, bu tür kitaplarda kura çeker gibi rast gele bir sayfa açarak o şiirden alıntı yapıyorum, hangisine kıyayım?

“Damlalar

Aklım başımı ateşledi
Yüreğimde ebruli bahar kokusu
Sözüm sıyrıldı geceden
Güneşte demlenir şimdi
Birlikte içelim”

Sözün geceden sıyrılıp güneşte demlenmesi, ve birlikte içmek!...

İşte şair gönlü..

İşte has şiirin güzelliği, özgünlüğü...

“SEÇEMEDİM

Hangisi daha güzeldi
Seçemedim

Düşlerimdeki çocukluğum mu?
Çocukluğumdaki düşlerim mi?

Ama ne fark eder
Hiç biri benim olmadı ki!...

Yaşamak düş olmuşken
Düşlerden yaşamlar yarattım kendime..

O yaşamlarda bile
Tutunamadım
Düştüm
Sessizce..."

Bu şiirinde sanki hayatımızı yaşıyoruz bir çırpıda...Şiir istediği yerlere sürüklüyor bizi...
Zaten sanatın amacı da bu değil mi?

"DÜN / BU GÜN"

Dün
Şeref
Namus
Vefalı sevgiler vardı
Kaf Dağı kadar yüce!...

Bugün
Şerefsiz
Namussuz
Sevgisiz cüce uşaklar
Kaf Dağı'nı bombaladı

İnsan yürekler yerle yeksan
Ortaya dağıldı şarapnel parçaları
Haraç mezat satılır
Kirli ellerde temiz gözyaşları..."

Bu şiiriyle de günümüz dünyasını çarpıcı bir şekilde gözlerimizin önüne seriyor...

Evet, kitap için, Fergül için söylenecek çokca güzel şeyler var, ama, diyorum ki o duyguları buradan değil,
Kitabı şairinden isteyerek yaşayın... Bunun için burada yazıyı Fergülün bir şiiriyle noktılıyor, Türk Edebiyatına yeni
eserler kazandırmasını ve başarılarının devamını diliyorum...

Yitikozan/24.03.2007

DUYURU: "YUNUS EMRE VE SEVGİ ŞİİR ŞÖLENİ"

DUYURU

Sevgili gönül dostlarım,

Eskiden düğünlerde Anadolu'da güreş tutulur, cirit oynanırdı.. aşık atışmaları olurdu...

14-15 Temmuz tarihinde oğlumun düğününü yapıyorum Allah nasip ederse.. Ve bu vesileyle

14 Temmuzda şiirin erenleriyle, gönül dostlarıyla bir şölen yapmayı planlamış bulunuyorum.

Düğünümüzün Milli Kültürü'müzün çınarlarıyla şenlenmesi, gönül dostlarımızın onur vermesi en büyük arzumuzdur.

14 Temmuzdaki şiir şölenimizin adını "Yunus Emre ve Sevgi şöleni" olarak isimlendirdik. Çünkü Yunus Emre'mizin bir mezarı da yaşadığımız kasabamızda, üstü gül döşeli dağlardadır...

Şölene bütün şairlerimiz, Radyogüllük.com TÜRKEDEBİYATİ.ORG, EDEBİYATDEFTERİ.COM başta olmak üzere bütün sitelerimiz ve oralarda yazan gül yürekli dostlarımız davetlidir.. Katılım payı söz konusu değildir.. düğünümüzü şereflendirmeniz bizim en büyük onurumuz olacaktır. Misafirlerimiz için yatacak yer köy ortamında hazırlanacaktır.

Program:

1-Cumartesi günü saat 12'den itibaren gelen misafirlerle buluşma ve yemek

2- Yunus Emre'nin mezarını ziyaret ve Kasabada gezinti

3-Saat 17 Yunus Emre konusunda söyleşiler, yemek...

4-Saat 19 dan itibaren şiir şöleni.. Gece geç saatlere kadar...

Pazar Sabahı:

Saat: 9 Yemek

Saat 10: Kasabanın doğal güzelliklerinde gezinti

Saat 14: düğün merasimi (isteyenler katılabilir)

Şölene katılacak olanlar için 14 Temmuz sabahından itibaren Isparta Otogar'da bir görevli olacak, Güneykent Kasabası'na Güneykent Belediyesine ait araçlarla ulaşılacaktır. Ayrıca, gelmeyi düşünen arkadaşlar, Isparta'ya indiklerinde (Ankara-İstanbul yolundan gelenler Keçiözü'nde inebilir) şu cep Telefonları arayabilirler:

Durmuş Kaya (yitikoza)

0538 477 09 62

0 246 283 43 28

Güneykent Kasabası, Süleyman Demirel Havalimanı'nın kuzeyindeki afyon-ankara karayolu üzerinde 9 km. tepelerin ardındadır...

DURMUŞ KAYA

(YİTİKOZAN)

YUNUS EMRE VE YATTIĞI YERLER

Yunus Emre Ve Yattığı Yerler

Yunus Emre Ve Yattığı Yerler

Yunus Emre, Hoca Ahmed Yesevi, Mevlana'lar Hacı Bektaş'ı Veli'ler gibi insanlığın gönül evi mimarlarından... Yaşam kaygıları insan ve sevgi olmuştur...

Bu yüzden bütün dünya kabullenmiştir bu kutlu insanları...

Zaten, Anadolu'yu erlerden önce fetheden erenlerdir her biri...

Anadolu'ya askerden önce girmişler, o günün Anadolu'da yaşayan toplumunu sevgi hamuruyla, yüce dinimiz İslam'ın felsefesiyle yoğurmuşlardır...

Bir rivayete göre Hoca Ahmed Yesevi, Anadolu'ya 90 bin müridini göndermiştir...

Hacı Bektaş'ı Veli Ve Mevlana'nın bilinen birer türbeleri vardır. Ama Yunus Emre'nin, Türkiye'nin her kilometre taşında bir mezarı veya türbesi çıkar karşımıza...

Bu durum, çok sevildiği kadar Yunus emre adını kullanarak şiir yazmış ve Yunus'a özenmiş ozanların çokluğundan da kaynaklanmıştır.

“Halkın içinden yetişen bu şahsiyetin meçhuller içinde kalmasına en büyük amil olarak bir nevi edebiyat müverrihleri sayılan (Tezkire-i Şüera) sahiplerinin Yunus Emre'nin şiirlerini hüsnüniyetle benimsememeleri keyfiyetinden doğmuştur.Yunus Emre'nin hece vezni ile yazdığı ilahilerin halk arasında büyük bir zevkle ve istekle okunduğunu gören bazı şairler onun eserlerine lakayt kalmışlardır. Hatta bazıları daha ileri giderek alay etmek suretiyle intikam almayı bile istemişlerdir” (Dr.Fethi Erden, Türk Yurdu 5.cilt Ocak 1966 Yunus Emre Özel Sayı) Bu durum büyük ihtimalle Yunus aruzla yazmadığı, öz Türkçe yazıp söylediği ve halk arasında daha iyi anlaşıldığı için, halktan kopmadığı içindir... Yunus bir saray şairi olmadığından halk arasında ilahileri ve şiirleriyle yüzyıllarca yaşamış gönülden sevilmiş ve yaşatılmıştır. Bu yüzden de Anadolu'nun her yerinde ve hatta Azerbaycan'da mezarı olduğu söylenmekte ve benimsenmektedir.

Ord.Prof Fuad Köprülü 'Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar' isimli kitabında Mevlanalardan Yunuslardan bahsederken bir de onların yattığı yerleri yazmıştır. Tabii ki bu yazılar çok önemli incelemeler araştırmalar sonucu yazılmıştır.

Ord.Prf.Fuad Köprülü'ye göre: Yunus'un mezarları, Karaman'da, Eskişehirde, Konyada, Kula'da, hatta Azerbaycan'dadır.. ama sonuç olarak demektedir ki;

'Yunus'un mezarı, büyük ihtimalle, Eskişehir ve Bursalı Şeyh İsmail Hakkı'nın dediği gibi Keçiborlu yakınında bir karyededir' demektedir.

Bursalı Şeyh İsmail Hakkı haç yolunda 16 yüzyılda bahsedilen bölgeden geçerken Yunus'un türbesinin 'neşvü nevma' olduğundan bahsetmektedir. Yani, hatırasının yaşatıldığı.. Dolayısı ile ve yer adları, Yunus'un yaşadığı çağ incelendiğinde karşımıza Keçiborlu kazasının Güneykent Kasabası 'Geresin-i Emre' çıkmaktadır. Ki bu tezi ilk araştırmalarında Abdülbaki Gölpınarlı da savunmuştur...

Her ne ise, erenlerin mezarı gönüllerdir...

Bizim mezarcılıkla işimiz olmadığından, bu işlin üzerine gitmeyip 1992 de Yunus şölenlerinde demiştikki,

'Eskişehir'deki Eskişehir'in, Kula'daki Kula'nın, Karaman'daki Karaman'ın.. buradaki (Isparta-Keçiborlu yakınındaki de Bizim Yunus...'

Bu söylemde belki ince bir nükte var ama, isteyen Bursalı şeyh İsmail Hakkı'yı, Fuad Köprülü'yü inceleyebilir...

Bu konuyu burada noktalarken,

Sizleri Yunus'un şu sözleriyle selamlıyorum:

GELİN TANIŞ OLALAIM
İŞİ KOLAY KILALIM
SEVELİM SEVİLELİM
DÜNYA KİMSEYE KALMAZ

Durmuş Kaya

"GENÇ KARDELEN"

BİR DERGİ:

GENÇ KARDELEN

Genç Kardelen, Anadolu'nun bozkırında açan bir çiçek... Bütün zorluklara rağmen bir "akçabardak" kararlılığıyla başkaldırmış... Yazı işleri müdürü değerli arkadaşım Osman Aytekin'in şahsıma göndermesiyle geçenlerde elime ulaştı. Gerçekten içerik bakımından oldukça seviyeli bir dergi.

Şu an elimin altında Temmuz-Ağustos 2007, 13. sayısı var. Prof Dr Özcan Yeniçeri'nin "kimlik denilen benlik üzerine " isimli çalışmasıyla başlıyor. İlginç bir yazı,

"Birey ancak farklılığını fark ettiğinde tanır ve tanımlar..." diye başlıyor.

Çok anlamlı ve ilginç bir araştırma. Burada anlatmaya çalışmakla özünü tam aktarmak mümkün olmayacak. Onun için bu derginin elde edilip yazının bu sitelerdeki şair-yazar arkadaşlarca mutlaka okumasını tavsiye ediyorum. Bu bilgiler ulu orta her yerde bulunmayan bilgilerdir. Günümüze ışık tutan bu araştırma yazısı mutlaka okunmalıdır diye düşünüyorum.

Dergide ayrıca, Filiz KILINÇEL "Farkına varmak" başlıklı yazısıyla dikkat çekiyor. Bu d ilginç ve doyurucu nitelikte.

".Önce televizyon ekranlarına hapsettiğimiz hayatımızı, şimdilerde kaçınılmaz olarak bilgisayarlara prangalamış durumdayız..." derken günümüzde "bir merhabayı bile esrigeyen gitgide yozlaşıp yalnızlaşan toplumumuzu irdeleyen bir yazı...

Murat SOYAK, "Zulme Rıza Göstermeyen şair Mehmet Akif" İdris YAVUZ "Ecdadın Emanet Ettiği Milli Kültür". Muhittin ARAR "Kültür, sanat ve yüceliş adına", Nazmi ŞİMŞEK "Milli Şuur" isimli yazılarıyla dikkati çekerken hikayeci olarak tanıdığım Ümit Fehmi Sorgunlu "Cemil Meriç'in Kayseri Serüveni" isimli yazısıyla edebiyatımız adına ilginç bir olayı anlatıyor...

Osman Aytekin'in sanatçı Selçuk KÜPÇÜK ile söyleşisi de kayda değer...

Ayrıca bu sayıda Osman Aytekin'in "Diriliş Muştusu" isimli yazısı dikkat çekici...

Fatma Pekşen,İhsan Kurt, Bedran YOLDAŞ güzel hikayeleriyle zevkle okunuyorlar...

Ayrıca Reşit Güngör KALKAN'ın denemesi hikaye tadında zevkle okunuyor...

Şairler mi?

Dergide tanıdık tanımadık şairlerin güzel şiirleri var..

Bu şiirlerden en güzelini kendimce seçtim:

"İNTİZAR" Nazlı Rana GÜREL..

"Kıyam et kırmızı gül geldi bahar kıyam et
Sen kıyam etmez isen bize yakın kıyamet!"

Ayrıca Sevim Yakıcı'nın şiiri "Sevda" çok güzel...

"Sevda meşakkattir, sevda çiledir
Sevda gürül gürül yanabilmektir
Bu dünyada pişmek sabır iledir
Sevda gözyaşıyla yanabilmektir"

Diğer güçlü şairler ve güzel şiirleri var...Ali PARLAK, Şahin KARATAŞ, Yaşar BEÇENE, Uğur KÖFTE, İbrahim YOLALAN Nuray ALPER güzel şiirlerle bu sayıda yer almışlar..

Ve benim şiirim "Yıldızlar ve Papatyalar"

Tabii ki "Aynalar kırılmış Hind-u Maçin'de..."

Genç Kardelen'i mutlaka okumanızı tavsiye ederken, binbir çileyle meydana gelen her sayısı kültür abidesi niteliği taşıyan bu dergiyi çıkarmak her babayığidin harcı da olmadığını vurgulamak istiyorum...

dergiyi elde etmek tıklamak kadar kolay...

İrtibat:

Yeni Çarşı Erdem İşhanı

Kat:4 No:8

NIĞDE

0388 2130003

genckardelendergisi@hotmail.com

Yitikozan...

"BİR YÜREK İNSAN"

"BİR YÜREK İNSAN"

"Gara guzum ne bilsin ne haldedir anası
Sen nöbette uşürken ben senin yanındayım!
Sen gideli bihaber dertlerine yanası,
Can yoldaşım dediğin bayrağın kanındayım!"
Z.G.Sunguroğlu

O`nu internet ortamında sitelerdeki şiirlerinden tanıdım. Sağlam bir duruşu vardı şiirlerinin. Bir sevgi yumağını almış eline çözeleyip duruyordu.Kimi şairlerin ablası, kimilerinin de annesi oluverdi. Benim de en iyi şair arkadaşlarımdan biri. Kitap yayımlayacağını biliyordum. Bir gün MSNden adresimi sordu. Verdim. Biliyordum ki güzel bir eserle gelecekti kitaplığıma. Zaten, radyogulluk.nette okurdum şiirlerini. Kimi zaman göğsüm kabarır, kimi zaman gözlerim yaşarırdı.

Koca Seyit için yazmış olduğu 1.lık ödüllü şiirinden bir mısrayı kazımışım beynime. Yankılanıp duruyordu içimde. Sanki yesribi bir tesbihti.

"Bu hangi sevdanın yangını böyle?"

Koca Seyit`e böyle seslenirken Yaratan`a,

"Oy Yaradanım oy, Seyit`ler gönder!
Ruhuma su serpen yiğitler gönder,
Yurda göz dikene ağıtlar gönder!
Söyle koca adam sırrını söyle,
Bu hangi sevdanın yangını böyle?"

işte böyle diyordu.

Onun mayasında sevgi vardı, hoşgörü vardı; vatan sevgisiyle büyüyen yüreği "vatan" kadardı... Bir gün "Bir Yürek İnsan" çıkıverdi karşıma. Soluksuz okudum.

Hanidir bir türküsü vardır Kırşehirin. "Biter Kırşehirin gülleri biter".. Ben, sanki kıskanır gibi bu türküye gıpta ile bakarım. Kırşehirde gül bahçeleri olmadığını biliyorum. Ama türküsü var. "Neden Ispartanın böyle bir türküsü yok" diye de çok hayıflanmışımdır. Belki Kırşehirde güllükler yok ama, bütün vatanı bir güllük nazarıyla gören, çilesiyle yanan, derdiyele dertlenen bir "Bülbülü" var. Varsın Ispartanın öyle gül üstüne türküsü olmayıversin. Mevcut türkülerine sahip çıkabildi mi ki!?

Zübeyde Gökbulut Sunguroğlu "usta kalem yitikošana şiir tadında bir yaşam dileğiyle" imzalayıp gönderdiği kitabında, gördüm ki hiç de öyle azımsanacak bir şaire değil.

"Bunca gam yükünü yükledin bana
Tövbe karşı gelmem yansın bu canım
Lal olsun dillerim küsersem sana
Kulum dersen ancak diner hicranım".

"Bir Ümit" şiirinde yaradana böyle sesleniyor. Yüreği Allah ve vatan aşkıyla dolu.

"Gün be gün ruhumu bir sevda bürür
Gündüzün geceyi boğuşu gibi.
Tüm yollarım O`na, hep Ona yürür,
Çölde bir yudum su bağışı gibi."

Evet, öyle değil mi? Biz O peygamberler peygamberini çölde bir su olarak bulmadık mı, insanlığın düştüğü o taklamakanda!? Göğümüzde bir HİLAL olarak bulup bayrağımıza işlemedik mi? Ne güzel de anlatıyor bu mısralar peygamberimizi.. okuya okuya usanası değiliz..

"BİR YÜREK İNSAN" kitabını okurken öyle çok not almışım ki, devam etsem günlerce yazacağım.

Zübeyde Gökbulut Sunguroğlu`nu Mamak etkinliğinde sanaldan gerçeğe uzanan yolda yüz yüze de tanıdım. Ve böyle bir şaire hanımefendiye tanımanın ne kadar önemli bir şey olduğunu da kitabını okuduktan sora daha iyi anlıyorum.

"BİR YÜREK İNSAN" da bütün ANADOLU`nun yüreği var, özü var. Fazla detaylara girmek istemiyorum. Zübeyde

hanımefendi, Halide Edip Adivar`ların, Halide Nusret Zorlutuna`ların kervanına katılmıştır. O, vatan ihtiyaç duyduğunda Nenehatun olacak kadar bir yürek taşıyor. Onu gönülden alkışlıyorum, ömrü olduğu müddetçe nice güzel eserler meydana getireceğini biliyorum.

BİR YÜREK İNSAN" bu birkaç satır veya sayfayla anlatılamayacak kadar yürek dolusu. Onun için kitabı temin etmeli ve okumalısınız diyorum.

"Benim gurbetim
Yüreğini topraklarda sürümek
Benim gurbetim
Karlı dağı tabanından kürümek
Benim gurbetim yalınayak
Dikenlerde yürümek.
Seninki buna uyar mı?"

yitikoza.....

HER DAĞIN AYRI BİR RÜZGARİ VARDIR

Her Dağın Ayrı Bir Rüzgarı Vardır

Her dağın ayrı bir rüzgârı vardır, yüksekliğine alçaklığına göre ayrı karakterler taşır Her ırmağın ayrı bir akışı vardır...

Ve her varlık kendi şiirini söyler...

Dünyada her yaratılmışın kendine has ayrı bir duruşu özelliği vardır hâsılı... Bu duruşlarında ayrı bir gizemi taşırlar... Duruşları gidişleriyle doğa, tam anlamıyla anlatamadığımız, ama tam anlamıyla yaşadığımız bir ortamdır...

Dünya, her an genişleyen uzay boşluğunda helezonlar çizerek güneşin çekiminde dönerken ona yüklenmiş programın şiirini okur, türküsünü söyler...

Her şeyin dili başkadır. İnsanın, kuşların, ağaçların, çiçeklerin, böceklerin, tepenin, dağın, ayın ve yıldızların... Bu diller şiirsel gizemler taşırlar. Bu gizemleri dış dünyaya aksettirebilenler şairdir. Herkes duyar ama söyleyemez. Ama doğa, çekinmeden ve zorlanmadan söyler!...

Her pınarın akışı duruluğu tadı başka başkadır. Her mevsimin çiçeği, havası, iklimi başka olduğu gibi... Bütün bunları tabiatı ve insanları bir an için düşündüğümüzde anlar, farkına varırız. Çoğu kez farkına varmadan, tanımlayamadan yaşarız. İdrak sınırlarımızın ötesinde bir sürü gelişmeler olur.

Her varlık kendi hayatını yaşarken tıpkı dünyanın yaptığı gibi helezonlar çizerek değişimlere uğrar... Ama insan, varlıklar ötesi bir mefhumun YARATAN'ın yarattığı bütün yaratılmışlardan ayrıcalıklı olarak bir beyne sahiptir ve düşünür... "İnsan düşünen bir hayvandır" düşüncesilnancımız gereği kabul görmez. Ama doğrudur. İnsanı bütün yaratılmışlardan ayıran özellik,Aklı ve düşüncesi olduğu kadar bütün uzuvlarıyla da diğer yaratılmışlardan ayrı yaratılmış olmasıdır. Dolayısıyla insanın bir iç dünyası vardır.

Bu dünya "Gönül İklimi"dir Her dağın ayrı bir rüzgârı, her tepenin ayrı bir yeli, her ırmağın ayrı bir akışı olduğu gibi her millet de ayrı özellikler taşır. Bizi diğer milletlerden ayıran en büyük özelliğimiz, rahmetli Prof Mehmet Kaplan'ın dediği gibi "iki dünyada" yaşamamızdır. Bizi ayrıcalıklı kılan da bu aşırı duygusallığımızdır...

Ve hele ki, şairler...

Şairlerin özelliği daha bir başkadır...

Diğer insanlardan ayrılan özellikleri, düşündüklerini güzel sözlerle ifade edebilmeleri, gönül ikliminin müstesna şiir oylumlarında at koşturabilmesidir... Gül yürekli ve de iki kere daha güzeldir onlar...

Bu konuları burada derinlemesine inceleme durumumuz ve zamanımız yok. Mevsimler nasıl doğanın konuşmasını seslenmesini, süslü türküler söylemesini yerine ve zamanına göre gösteriyorsa, insanlar da mevsimine göre (yaşadıkları zamana ve duruma) mevsimlere ve doğanın tümüne nazire edercesine söylemeye devam ede-gelir şiirini...

Ben, bütün bunların toplamına "GÖNÜL DİLİ" diyorum.

Yitikoza/ DURMUŞ KAYA

BAYRAK ŞİİRİYLE BÜYÜYEN GÜL

***Hikaye// BAYRAK ŞİİRİYLE BÜYÜYEN GÜL

Ayhan heyecanla sordu, alnında tozlu ter izleri, bir boęa gibi soluyordu:

-Koca ana, KürŐat geldi mi?

Dedesi pencereden başını uzattı,

-Nee, KürŐat nasıl gelecek? Nerden? Sizin yanınızda değil miydi?

-Arkamızdan çıkmış güllükten!

Dede hiddetlendi,

-Çabuk geriye dönün, onu bulmadan eve gelmeyin!

TelaŐla geriye döndü Ali ve Ayhan.. Soluk soluğa koŐtular.

Durmuş Kaya

CENNET'İN ÜSTÜ

İşçi koğuşunun birkaç basamaklı merdiveninde, en kenara, lambayı ve bareti kucağına alarak büzülürcesine oturmuştu. Saatlerdir buzdan bir heykel gibi çakılı kaldığı yerde, buğulu gözleri karanlıklara asılı kalmış, beyninde zonklayan, zonkladıkça büyüyen sorularla meşguldü. Ne etraftaki dokunaklı, ümitsiz konuşmalar, yanından gelip geçen koşuşturmalar, hayıflanmalar, yakınmalar, derin üzüntüler giyinmiş sesler kulağındaydı, ne genzini parçalayan kükürt kokusu burnunda! Duvardan duvara, direktten direğe çarpıyor, kuyudan kuyuya düşüyor; ötelere berilerden gelen amansız duyguları, hatıralar arasından süzmeye çalışıyor, bir kızılca kıyametin tam orta yerinde ışksız tünellere koşuyordu.

Oysa, "Üstü gül döşeli dağlar!" dediği bir köyde yaşıyordu. Hatta, köyüne bir vesileyle gelen yabancılar, "Cennet bu köyün ya altında, ya da üstünde olmalı!" derdi. Tepelerin yamaçları, ovaları, düzlükleri, yeşillikleri, şırl şırl suları, mavilikleriyle sarıverirdi gönülleri. Bir de Yunus'ları vardı. "İşitin ey yarenler, aşk bir güneşe benzer!" diyen Yunus'ları. "Ben Yunus'un torunuyum!" der, övünürdü! Ne zaman başı dara düşse türbesine gider bir Fâtiha okur, rahatlardı! O'nun asırlar öncesinden gelen seslenişlerini gül desteleri gibi ruhuna sarar, bercestemelerini terennüm ederdi. "Erenler diyarında deste kızıl gül idim/ Açıldım ele geldim soldum ise ne oldu?!" Açılıp ele gelmek, ve bir gün gelip solmak.. İşte, üstü gül döşeli dağlar da olsa, Cennet'in üstü de olsa hayat bir hayalden ibaretti ve gökkubbede kalan böyle güzel bir sedaydı sadece. Hayat her şeye rağmen sürer, devran döner, acı tatlı türkülerini söylemeye devam ederdi.

Ama, üstü ne kadar gül döşeliyse, altı da intikam alır gibi o denli acımasız bir tezat oluşturmak zorunda mıydı?

Üstü gül döşeli dağlar, altı "güvercingöğsü" kükürt döşeli gizemli bir alemde gelen bir ağıtla yankılanacak, yankılanacak... Yankılanacak ama hiç kimse duymayacaktı. Madende o gece, bir kızılca kıyamet kopmuştu!

Polonyalı'lar; "Biz,
Bu ocağa köpekleri indirmeyiz!"
Derken.. acı, gecenin koynuna yağmur gibi indi!
Ayşe'nin Fatma'nın,
Yüzleri kara toprak,
Gözleri kırkikindi!
Her damlası bir kordu!
Ak ekmeğin kızarmış yüzünde
Acılar rakediyordu!
Acı, gecenin koynuna yağmur gibi insanın mıydı? Acılar, ak ekmeğin
kızarmış yüzünde raksetsin miydi? Bu nice, nasıl bir iklimdi?

Aslanın ağzından ekme almak o kadar kolay değildi! Kuş yuvalarından yumurtalarını alıp, cebinde unutarak kırmak kadar basit de değildi! Bir atmacanın kanadında ip unutmak hiç değildi!?

Ama, bir lokma ekme için yerin metrelerce altında ecel teri döken o çelimsiz Süslü'nün, yerüstüne çıktığında, Nefeslik kuyusunun kulesinde güvercin avlamasına bir anlam veremiyordu. Canın yanarken can yakmak, bu kadar basit miydi? Bir de, harman sürerken temmuz sıcaklığında kuduran Hasan'ın iki atının, fırtına gibi yanından kıl payı geçerek, asırlık dut ağacının gövdesinde patlaması neyin nesiydi?

-"Acımdan ölüp gideceğim buralarda, bana ekme verecek bir Allah kulu yok mu?" diye yalvarırken dilenci,

-"Allah versin! Allah versin!" demenin soğukluğu!

Hasan'a "Allah versin!" derken neden acaba Mehmet'a

-"Ver hatun! Ben aş pişirir yerim!" diyordu?

Sargıdaki son iki yufkayı alırken nasıl da yüzüne gün yürüyordu dilencinin?

-"Allah razı olsun sizden, çocuğunuza çocuğunuza zeval vermesin!" derken..

Sonra, birden bire nasıl kayboluvermişti?

Parça bölük hatıralar, çocukluğundan bu yana yaşananlar, belli belirsiz düşünceler, çiçeklerin içinde ansızın batıveren çakır dikenleri gibi beynine batıyordu. Neden bu kadar garipti dünya?

Kuduran atlar acaba o gün, o, iki yufka hürmetine mi sıyırıp

geçmişti onları? Ya o ceplerde kırılan kuş yumurtaları, ağaçlarda sallanarak can veren atmacaların ilenci, kuyuya

sapır sapır dökülen güvercinlerin ahı?
Dağlarda gül açmakla, bahçelere, evlerde saksılara gül dikmekle
bir gül bahçesi, Gül Kent'i olunamıyordu!
Dünya, türküsünü bir acayip söylüyordu!

"Güm!" diye beynine inen bir sesle irkildi!
Ses, kuyunun içinde uğultular yaparak inledi, dağıldı.
Mustuli, kafesin üst gözüne maden dolu vagoneyi katmıştı!
Kafes, boz bulanık suların birkaç metre daha yukarı
çekildi, "vira" sesinden sonra. Bir vagon da alt göze!
Hemen yandaki ıslak düğmeye iki kez baş parmağını basarken "Vira!" dedi tekrar Mustuli! Kafes, kuyunun
karanlığında, ışığa doğru kayıp gitti!
Comb cumb, şakır şukur eden boz bulanık suyun içinde çırpınan çizmelerin sesleri arasından sıyrılıp gelen
düşüncelerin, nerden ve nasıl geldiğini anlamaya çalıştı. Henüz bir ip ucu yakalamıştı ki bir gümleme daha! Sonra
çoğalan, çırpınan çizme sesleri... Ünlemeler...

-"Koşun, yetişin!"

"Koştum, yetişemedim!" derken gözlerini silmeye çalışıyordu
Memili! "Biz Durmuş Ali'yle toprak arabalarını dolduruyorduk. Hüsnü Emmi kafese ağaç yüklüyordu. Ağaçlar gidene
kadar biz de boş arabaları dolduralım, sıkışmayız dedik. Sonra içinde malzeme yüklü arabayı sürdüğünü gördüm.
Kafes boşalıp gelene kadar ha bire dönüyordu arabaların etrafında. Vinççi çaya çağırırdı, gitmedi. Düşünceliydi.
Dalgındı. Kafes kapısı açılmış, birden kayboldu. Uçtu kuyuya!"

Uçmak! Bu uçmak bir kuşun uçuşu muydı gökte? Yoksa, karanlık bir dehlizde kanlı parmak izlerini betona kazıyarak
uçmak, nasıl bir

uçmaktı? Kuşlar iz bırakır mıydı maviliklerde?

"Koşun, yetişin dedim ama!" diyor, tıkanıyordu Mustuli! Kimsenin
ağzını bıçak açmıyordu!

"Yetişseniz, yetişmeler ne olacaktı? Kurtulacak mıydı? Boş bir
çuvaldı zaten!"

Anlamıyordu! Anlamayacaktı da! Hiç anlayamayacaktı!

Hayatında hiç bu kadar ürpermemiş, titrememişti. Hiç bu kadar içi
yanmamıştı. Hiç bu kadar çaresiz kalmamıştı. Oğlak güttüğü günlerde, Karakaya'da kartal kovalarken bile. O heyula
gibi uzanan aşağılara başı dönmeden, gözleri kararmadan bakardı. Aklının ucundan bile geçmezdi korku!.. Korku!..
Bunun adı korku muydu?

"-Otur emmisi, nefeslen biraz!" derken ne kadar da munisti,
sevecendi! "Seni bana sordular!" demişti. "Adını duyar da hiç hayır
der miyim! Sen bizimsin! Mestan emmi bize az mı iyilik etti? Geven
kökü yediğimizi bilirim! Mısır koçanını döver un ufak edip ekmek
yapardı anam! Yalın ayak başı açık o soğuklarda, yağmurlarda az mı inek gütmüştüm! İyi ki sen de girdin işletmeye!
Aç açıkta kalmazsın! Madencilik zordur ama. Ekmek aslanın ağzında! Hiç yoktan iyidir. Çoluğun çocuğun karnı doyar.
"

Kalbinde küt küt atan seslerdi. Ne günler geçirmişlerdi yerin
altında. Sirtına damlayan asit, çizmeleri boylayan bozbulanık su,
ayağını kesen raylar, yapış yapış olan çamur, gözlerini kan revan
bırakan gaz, kükürt tozu, güneşin bağında bile hiç böyle acıtmamıştı.
Beyni zonkluyordu.

Bahar mevsiminde, gece vardiyası çıkışlarında doğru güllüğe
giderdi. Eşi, boz eşeğe heybeyi yükleyip çocukları da heybenin her iki gözüne koyar, en büyükleri Mehmet'i semere
bindirir, gözlerini oğuştura oğuştura ağlayışlarına aldırış etmeden, erkenden güllüğün yolunu tutmuş olurdu! Madem
ki böyle güzel bir bahçe babadan kalmıştı, bakmalı, çocukları rahat okutmalıydı.
Çamurlu iş elbiselerini sık sık çocukların yanında yere
çarparırdı.

"- Okuyun ulan, okuyun! Babanız gibi amele olmayın!

Hâlâ buz gibiydi. Önünde, Hüsnü Emmi'nin iş sepeti ve eşyaları.. içinde sefertası ve ekmek sargısı! Sefer tası
boşalmamıştı!

Ekmeğe hiç dokunulmamıştı. Yemek saatine yetişememişti ki Hüsnü Emmi!

İşi bir an önce bitirmenin telaşıyla durmak, yorulmak bilmeden baltayı bırakıp kazmayı alır, kazmayı bırakır, küreğe
sarılır, vagon

doldurmaya yardım ederdi.

"-Bir an önce temiz havaya çıkalım emmisi! Bir dilim ekmek, yan

avuç su ve güneş!"

Ses, çok uzaklardan geliyordu şimdi!

Sonra.. sonra o yangın!

Sonra.. sonra bu sepet! Bu isimsiz kıyamet!... Ah!... Keşke bu

sepet hiç olmasaydı. Ne yangınlar atlatmıştı bu sepet! Ne göçüklerden kurtulmuştu da, yerin üstünde yakalanmıştı!

Yoğun bir kükürt dumanı içinde, galeride, ordan oraya bağlara

çarpa çarpa koşmuşlardı. Boyunlarına sardıkları mendilleri çözüp

toprak doldurarak ağızlarına tutmuşlardı. Belki kükürtdioksit süzülür, biraz rahatlayabilirler, kurtulma şansları

olurdu. O geceki yangında böğürtüler, inilti, bağış çağrışlar, çığrınışlar arasında eski, sağdan soldan basık

Kelebe'ye ulaşmışlardı. Yerin altında nereye kaçacaklardı ki? Kesif bir kükürtdioksit ciğerlerini paramparça ediyordu.

Can havliyle, bir yudum hava ümidiyle, kurtulacaklarını umarak Kelebe'de, soluk soluğa metrelerce tırmanmışlardı.

Yukarıya çıktıkça duman biraz biraz hafiflemişti Allah'tan, ama ciğerleri paramparça olmuştu! Çıkışta, çamurun üzerine yayılmışlardı.

Kaç kişi olduklarını bile bilmiyorlardı, nelerin olup bittiğini

de. Canları burnunda, hayat kavgasının tam orta yerinde, aslanın ağzında!

"-Lambaları söndürün, bir lamba yanık kalsın!" demişti Hüsnü Emmi zorlukla. Çamurun üzerinde yere serilmiş,

hıçkırır gibi kesik kesik solumaya çalışan dört işçinin üzerinde kanlı gözlerini gezindirirken... Kesik kesik, hıçkırır gibi soluyordu.

"Korkmayın çocuklar, eski nefeslik yolundayız!..."

Çamura bölünmüş yayılıverdiği yerde. Bir müddet sonra lambasını aradı. Belindeki akünün kordonunu takip etti. Bir

eliyle mendili ağzında tutmaya devam ederken öbürüyle lambayı bulup, çamurlu camını paçasına sildi, söndürdü. Bir

bağa dayanmak istedi. Olmadı. Bel vermiş, bir birine girmiş ağaçların arasında, çamur içinde, boylu boyunca sırt üstü

koyverdi kendini. Zor soluk alıyordu. Yine olmadı. Döndü, yüzünü yere, çamura yapıştırdı. Duman kesilmişti, biraz

temiz hava vardı burada ama oldukça yıpranmıştı. Kendine gelmeye çalışırken, arkadaşlarının kesik kesik çırpınışları

arasında bir ses kulağını tırmaladı sanki.. bir çırpınış! Küçük bir çırpınış!. Başını kaldırıp bakmaya çalıştı. Zaten kendisi

solumaya çalışıyor, çamurun içinde bir kuş misali debeleniyordu! Zaptedilmez bir merakla lambayı yaktı. Çamur

içindeki rayları, bel vermiş direkleri takip etti. Kendilerinden az ileride yumruğu büyüklüğünde bir çamur kanat

çırpıverdi ışıkla! kendisi gibi çamura bölünmüş bir güvercin, son nefesini veriyordu sanki. İnanamadı! Durdu! Zamanı

dinledi! Zamanın karanlık göğsünde kendi iniltilerinden başkaca bir şey yoktu.

"-Bir güvercin! Yerin altında bir güvercin! Hüsnü Emmi!" diye

bağırılmıştı. Sevinç hüznün arasında, bir ışık süzülürken içine!

Dört beş kadar gölge, çamurdan bir heykel gibi oracıkta donuverdi birden. Gözleri güvercinde!

Hüsnü Emmi diğer iki kişiden birine kesik kesik seslendi:

"-Gördün mü Süslü? Senden kurtulanlar.. buraya sığınmış!"

Az durdu. "Nefeslik çok yakın demek! "

Yangın sönüp, o gece yerin altında mahsur kalan işçileri bulana kadar üç gün geçmişti. Üç gün müydü, üç yüz gün

mü? O üç gün, üç yüz yıl uzunluğunda bitmez tükenmez saniyelerle, dakikalarla... Kendilerine geldiklerinde güvercini

buldukları yöne, temiz havanın geldiği yöne gitmişler ama göçüklerden ileriye geçememişler, bitip tükenmişlerdi.

Hayatlarından ümitlerini kestikleri bir anda Kelebe'de beliren bir ışık onları bitkin bir halde yakalamıştı.

O, üç yüz yıl uzunluğundaki üç günde ölümün soğuk yüzünü saniye saniye yudumlamışlar, yer üstünde çırpanan

çığrınan ailelerini, çocuklarını düşünmüşlerdi. Dışarıda ne olup bittiğini, yangının muhasebesini, hasarını, kaç can alıp

almadığını düşündükçe çıldırmak işten değildi. Hayattan ümitlerini kesip günah sevap muhasebesine başlamışlardı

artık. Eşini düşünmüştü. Mahzun duruşunu. İş çıkışlarında kapı önünde başını eğişini. İş dönüşlerindeki sevincini.

Hele o kuğu gölü gözlerinde kaybolduğu ilk karşılaşmayı... Yudum yudum, yaşaya yaşaya, tadını çıkara çıkara!... Bir

ağır çekimle sanki!... En çok da çocuklarını!... Çıldırılmamak mümkün müydü? Ölürsem en azından aylıkları olacak,

okuyabilecekler, diye teselli oluyordu. Güllükten gelen gelirle aylık yeter gibi hesaplar yapıyordu. Ya oğlanlar

analarının sözüne bakacaklar mıydı? Mehmet, Mestan ve Ali'nin güllükten ona doğru koşuşlarını gördü çoğu çoğu.

Önde en küçükleri Ali, ot boyundaydı, "Babam gelmiş, babam gelmiş!" diye bağırarak koşuyordu. Mehmet ve

Mestan peşinden. Sarılıp otların üzerinde güreş tutuyorlardı. "Okuyun ulan!" diye bağırıyordu. Bağırırken kendinden

geçip sızıyordu!

Kim bilir kaç bin defa sayıkladı yerin altında,

"Okuyun ulan!"

Çavuş, omzuna dokundu,

-Biliyon dimi Hüsnü Emmi'nin evi?

Birden celallendi, sıyrıldı. Bir uykudan uyanır gibi. Bu nasıl bir soruydu?

-Ne bilmesi be! O benim emmimdir!

Hüsnü Emmi'nin iş sepeti bir elinde, kendininki diğerindeydi. Sarsıla sarsıla, o üçyüz yıl gibi geçen üç günün ağırlığından daha ağır bir yük taşıyordu. Yengesine ne diyecekti. "Hüsnü Emmim öldü yenge!" nasıl denirdi?

"-Hüsnü Emmi.. Hüsnü Emmi.. Uçtu!..."

Mevsim bahardı. Yol boyunca gül bahçeleri açmış, öylesine bir renge bürünmüşlerdi ki. Yer gök gülpembeydi. Dağlar tepeler, Gül Kenti'nin sokakları gül kokuyordu. Güllüklerde gül devşirenler türkülerini dilleriyle değil, gül devşiren elleriyle söylüyordu adeta! Doğa, en güzel şiirini yazmaktaydı şimdi. Oysa ki, doğanın en çirkin şiirleri de vardı. Her varlık kendi şiirini böyle mi söylerdi? Her dağın ayrı bir rüzgarı, ayrı bir şiiri mi, türküsü mü vardı? Dağların şiiri bir fırtına borandı kimi zaman, kimi zaman gülpembesi ve yeşil. Ya insanın şiiri? İnsan şiirini bazen uçarak mı söylerdi?

Karanlık kuyulara kanat açarak mı? Kuşlar gökyüzünde mavi türkülerini cıvı cıvı, daldan dala konarak söylemez miydi? Bir iz bırakırlar mıydı uçarken? Oysa Hüsnü Emmi, kanlı parmak izlerini bırakmıştı kuyuya! Nasıl söylenmeliydi Hüsnü Emmi'nin şiiri ev ahalisine; yengesine, çocuklarına? Kötü haber tez ulaşır derler ya! Belki de ulaşmıştı da, ev, avlu, bu güne kadar yazdığı en kötü şiirle soluklanıyordu. Belki de yengesi çocuklarla birlikte gül devşirmeye gitmişlerdi sabah ezanıyla. Her şeyden habersiz.

Üçyüz yıllık bir yük omuzlarında gittikçe ağırlaşan temposuyla sarstıkça sarsarken, Hüsnü Emmi'nin avlu kapısını çalmadan, zaten, kıyamet çoktan kopmuştu!

Güllüğe vardığında, kenardaki kiraz ağacının gölgesinde yolu gözlemekte olan Ali,

-Babam geliiiiiiş! Babam geliiiiiiş! diye fırladı gölgeden. Annesinin gülüşünü, ferahlığını fark etmedi bile! Boyunca otları yarararak koştu, koştu, koştu. Sonra gül devşirmekte olan Mehmet ve Mestan... Sarıldılar doyasıya. Güreş tuttular. Sonra bir hataları varmış gibi bağırmak istedi, sesi boğazında tıkanı. Gözleri boşandı sonra, sessiz çığlıklarla. Çocuklar gibi ağlayacaktı. Gözleri kan revandı. Çocuklar sanıyorlardı ki, babalarının gözlerine kükürt dumanı kaçmıştı.

-Okuyun ulan! Okuyun, okuyun! Dünya bir gül bahçesi değil! dediyse de, her şeye rağmen, bu günlük de olsa, dünya bir gül bahçesiydi.

Durmuş Kaya

"AY'I YAKMAK"

.....

....

Çadırın önünde dikiliyordum. Bu gece yalnız başımaydım. Babam yağmur duası için köye gitmişti. Belki de birkaç gün gelmeyecekti. Ara sıra ağıldan kuzu koyun melemeleri geliyordu. Kızılgöz ağıl kapısının önünde gözleri çakmak çakmak, tetikte bekliyordu..Köyde, Keçiborluda, Gönen'de bütün minareler susmuş, yatsıyı epey geçmişti. Kapıdağı'nın doğusunda birden bire bir kırmızılık belirdi. Dikkatle baktım. Sanki ipil ipil eden, yükselip alçalan alevler gibiydi. Acaba yangın mı var dedim. Olur ya, ortalık kurak,biri bir ateş yakar gider, iyi söndürmezse kıvılcılara sıçrayabilirdi. Büyük bir yangın olmasa bu kadar kırmızı olmaz, alevler böylesine buradan görünmezdi. Bekledim. Oradan yükselecek dumanı bekledim. Gönen ışıkları tepelerin başına yansıyıp geceyi aydınlatırken Demirli yönünden, çamların arsından bir ışık süzüldü. Kızılgöz bir tehlik sezmiş gibi yerinden fırlayıp havlamaya başladı.Sanırım bir motosikletti. Eğer motosikletse Mutlaka Contili'ydi.Çamlıkların arasından süzüle süzüle geldiğinde yalnız olmadığı anlaşıldı.Kızılgöz motosikleti karşılamış,çoktan etraflarında dönerek, motosikleti ve paçalarını koklayarak, üzerlerine tırmanarak sevgisini belirtiyordu.

Kızılgöz, benim tek can yoldaşımdı. Şu bayıla bayıla, eğrile büğrüle uzyıp giden dağlarda, tepelerde hep yanımda olur, ben uyurken uyumaz ama ben ayaktaayken ayakta olurdu. Oldukça atikti. Ona bir keresinde, yeni büyüdüğü dönemlerde Contili serhoş bir anında bir tavuk budunu eliyle yedirdikten sonra üzerine şarap şişesini dikmiş, Kızılgöz'ü de serhoş etmişti. O zamanlar bir adı yoktu. Gözleri kızıl kızıl olmuş, nereye koşacağını, nereye üreceğini şaşırılmış, sonunda çadırın kenarında uyuşup kalmıştı. O zaman "Kızılgöz" adını vermiştik.

"Şingirdatalım anam!" diye bağırdı Contili.

Av tüfeğini çapraz kuşanmıştı. Motosikletin arkasına, bir ata ya da eşeğe ardar gibi arttığı heybeyi indirdi. Omzuna aldı. Heybenin ön gözünü sallayarak çadıra doğru geliyordu.

Şişeler şingirdadı.

"Anna Perenna'ya şingirdatalım imanım!"

Şaşırdım.

"Hayırdır Contili! Buldun mu Anna Perenna'yı?!"

Contili,

"Bulduk da şingirdatmaya geldik çadıra imanım!" dedi.

Belli ki yolda da içmişlerdi. Hafiften çakırkeyiftiler.

Hayri,

"Bulduk da öyle geldik olum Gocaguş! Sen ne sandın?!"

"Durun.. dedim, yangın var!"

Hemen, "Nerde?" diye sağa sola baktılar.

"Kapıdağı'nda!" dedim, elimi uzattım dağa doğru. Onlar gelirken yangın daha da büyümüşü sanki. Bir top gibi olmuştu üstelik.

Contili, "Hani nerde yaaa?" diye sağa sola sallanarak çadırın önüne yürüdü. Ateş topu büyüyordu.

"Siz görene kadar Kapıdağı yanacak olum!" dedim.

Birden gülmeye başladılar. Hatta Hayri, gülerken ayağı bir anıza takılıp düştü, yerde yuvarlana yuvarlana gülmeye başladı. Contili, heybeyi çadırın önündeki çite artmış, çiftelyi de çadırın kenarına dayamıştı. Yata yata, döne döne güldüler. Bir mana verememiştım. İkisi de bir olup işaret parmaklarıyla Kapıdağı'nı gösteriyorlardı. Sonra işaret parmaklarını bana çevirdiler. Ellerini dizlerine vura vura, yata yata, döne döne, yuvarlana yuvarlana güldüler. Sanırım içkiyi fazla kaçırmışlardı. Motosiklet ırladıkça çarpmıştı.

"Baksana be!" dedi sonunda nefes nefese Contili: "Ay o Ayyyy! Amma safsin ha!"

Allahallah dedim, baktım. Ben, "onlar mı sarhoş, ben mi" diye düşünürken,

Hayri,

"Bizim içtiğimiz içkiler seni mi çarptı ule?!" dedi.

Sonra döndü. Saflığını hatırlayıp üzüleceğimi sandı.

"Boşver o yangını, sen şu içimizdeki yangına bak!"

Kahkahalar biraz sönmüştü. Contili'yle çadırın önündeki ocağın başına oturduk. Hayri kıs kıs gülererek bir kaç çam koluyla birkaç kozalak attı ocağa. Ateş çıtırdayıp alev alırken heybeden bir siyah poşet getirdi. Önümüzdeki üç şişe alevlerle ışıldayıp dururken,

"Bu gece Anna perenna'yı kutlayacak imanım!"

Bunlar mutlaka bir halt karıştırdılar diye düşünüyordum hâlâ. Sorsam yine yerlere yata yata güleceklerdi. Sormadım. Kendimi akıntıya bıraktım. Ateşin üzerine saçayağını attılar. Onun üzerine de tel ızgarayı. Heybeden bir poşet daha çıkardılar. Butlar göğüsler parçalara ayrılıp hazırlanmış. Keklik mi tavuk mu belli değil. Bir sahana koyup tuzladılar, kekiklediler. "Senin bir kuzu çevireceğin yok nasılsa!" dediler. "Biz bir keklik çevirelim!" dediler çevirdiler. Şişeleri açtılar. "Yağlayalım!" dediler, devirdiler. Ben sadece baktım. Baktıkça içerledim. Misafirin ev sahibini ağırlamasına döndü her şey. İçmemeliydim. İçmeyecektim. Erkekliğime laf edeceklerdi. Dereden tepeden konuşup çalıyı boğazımdan tersine çekeceklerdi. Yediğim etleri burnumdan getireceklerdi. "İşte "Gocaguş Emmi dediğimiz bu! Gideriz biz de!" diyeceklerdi. Gitmelerini istemedim.Kızdım ve önümdeki şişeyi ben de deviriverdim.

Hayri,

"Bütün borçlar alacak görünür şimdi!" dedi.

Contili,

"Bütün alacakların ve..." diye bağırdı."Anna Perenna'nın şerefine!..."

"Ya şu ikide bir de ismini bağırdığın kim oluyor?" Dedim. "Kimin şerefine içtiğimi bileyim olum!"

"Gocaguş emmiii, dedim ya, bütün alacakların ve Perenna'nın şerefine! Şingırdatalım..."

Bu arada Hayri ayağa kalktı, şişeyi gecenin koynunda yuvarlanan aya uzattı;

"Hayri! dedi. Biz esasen Nataşa'ların şerefine içelim!"

"Allahallah!" dedim. "neler diyor bunlar?!" İsimler arasında uyuşuk uyuşuk dolandım, gittim geldim.

Birşey anlamıyordum ki. O isimler bana yabancı geliyordu. Ayşe desem değildi. Fatma desem değildi. Bön bön bakmışım ki, yüzümü yalayan alevlerden mi anladı ne, Contili,

"Ya Gocaguş Emmi, biz ne arıyoz ne zamandır kazdığımız mezarlarda haa?!"

Hayri,

"Ne geldiye başımıza Nataşa'lardan geldi imanım. İnciri ocağımıza Nataşa'lar dikti. Perenna'yı bırak!"

Bu arada keklik kızarmıştı.Kenarda Kızılgöz attığımız kemikleri yalıyordu.

Contili,

"Sen nerden bileceksin Hayri dayı Nataşaları?" dedi, küçümser gibi gözlerini süzdü.

Hayri,

"Oğlum sen ne çabuk unuttun benim enver ustadan terk olduğumu?"

Bir kahkaha daha. Kahkahalar sönen ateşin dumanı gibi bazen alçalıp bazen yükselirken,

"İncik boncuk buluyoz hep! Ne yapalım, kaşığımızda onlar çıkıyor!"" dedi.

Hayri yerine oturmadan bir poşet daha çıkardı heybeden.

"Aradığımız incik boncuk değil. Nataşa da değil imanım. Arayıp bulamadıklarımıza şingırdatalım!"

"Alacakların ve Perenna'nın şerefine! Şingirdatalım anam!"

"İyi, hadi öyleyse! İmanım!"

"Arayıp bulamadıklarımıza!"

"Bulup alamadıklarımıza!"

Düşündüğümüz, özlediğimiz, harcımız, borcumuz, varlığımız, yoksulluğumuz.. üzerimizde aklımızda fikrimizde ve zikrimizde her ne varsa onun şerefine şingirdadı durdu şişeler. Ne ben Anna Perenna'nın, Nataşa'nın ne olduğunu öğrenebildim, ne o günkü neşelerinin sebebini. Ne de Contili söyledi. Gece ilerlemişti. Doğrusu çoktandır böyle bir ortamı yaşamamıştım. Birkaç kızarmış et aldım. Özlemişim. Bir şişe dikmeden uyuşup kaldım. Onlar sendeleyerek kalktılar. "Ayıl ayıl dik, ayıl ayıl dik Gocaguş Emmi!" dedi Contili sallanarak motosikletine boşalan heybesini ardarken. "Ama ateşi de unutma! Ayı yakarsın!" dedi, sonra zembereği boşaliverdi. Yine yerlere yata yata, dizlerine vura vura gülmeye başladılar. Ay bu arada tepemizden süzülüp geçmiş, uzaklarda horozlar ötmeye başlamıştı.

"Perenna'yı sana sonra anlatırım Gocaguş Emmi!" dedi Contili. "Hayri de Nataşa'yı sonra anlatsın. Kuzu çevirecez bi dahakine ama!" İleri geri gide gele, "Şimdi sabah oluyor. İki gün sonra işe girmeye gideceğiz madene. Ben girmeyeceğim. Ama sizi götüreceğim. Ben girmem gapısız penceresiz yere! Tamam mı? İki gün sonra geliriz yine tamam mı Gocaguş Emmi.. imanım?!"

"İşe girelim tamamdır imanım!" dedim.

"Ben girmem gapısız penceresiz yere!"

Yattığım yerden kalkamıyordum. Oldum olası bir şişe beni çarpardı böyle işte. "Durun, çadırda yatın, ya da şuraya bir hasır serelim!" dedim mi, demedim mi bilmiyorum. Motosiklete bindiler, yalpa yapa yapa, çamların arasında kıvrıla kıvrıla gittiler. Ay ışığının altında uyduğum yerde uyuyup kalmışım.

Uyandığımda, yüzleri gözleri kan içinde, ikisi de yanımdaydı.

.....
.....!!!

_____yitikozan

"SEYMENİME DE MAŞŞALLAH"

YÜZBİN kırmızı mercedes buradan geçse, burada yüzbin kırmızı mercedes yüzbin kere takla atsa ancak biri bu çatala konabilirdi. İnanılacak şey değildi. Hani, "olmazların" adamıydım ya! Hani, hiç olmayacak bir şekilde dünyaya gelmiş gibi hayat sahnesinde hep yer bulmaya çalışmış da bulamamıştım ya, işte yerim benim burasıydı. Kocapür'ün yüzyıllardır hasretli kucağına konuvermişim. Kocapür sanki yüzyıllardır beni bekliyordu da. Üstelik kırık dökük bir kırmızı mercedesle. Özlemiştik birbirimizi. O değil ben özlemiştim ve ilk sıçrayışta kucağına konuverdim. Aradan kaç yıl geçmişti? Şu hırçın denizler gibi fırtınalı havada çekilmez olan dalgalı yüzü kırış kırış, buruş buruş olmuş ve alnı çatılmıştı. Sen de nerden çıktın be Şahin, kendi halimde durupdururken hemde bir kırmızı mercedesle ne işin var kucağımda diyordu. Demirçayı'ndaki pürlerin orda, tekkenin yanında omzunda kıl torbayla köye doğru yürüyen ihtiyarı arabaya aldığımızda ben ne bilebilirdim ki o köylünün kim olduğunu? Bir garip insandı işte, ufukları kar bulutları sarıyordu. Kara tipiye tutulabilirdi. Buralar bu mevsim dört iklimi yaşardı. Şehrin onca yıllık afra tafirasından yüreğimde birazcık insanlık kalabilmişti. Berrin hiç de razı değildi ama. Aslında benim de yıldızım almamıştı. Ben bir insanın hafiften gözlerini görsem yüreğini hemen okuyabilirdim. Öyle insanlarla karşılaşmıştım ki, yüreği taşlara taş çıkartan cinstendi. Köylü mercedesle biner binmez kökler gibi basmıştı pedala.

"Sen nereye ne yetiştireceksin!" der gibi bakıyordu Berrin. Köylü'nün gözleri irileşip ağarıyordu, aynadan görüyordum. Sanırım

torbayı da kucağına almıştı ve sağ eli torbadaydı. Yaptığım işlerden dolayı da iyi biliyorum, sanki eli torbada bir tabancanın kabzesini tutuyor, işaret parmağı da tetiği okşuyordu. Torbada ne olabilirdi? Ben bu köylüyü gariban kara tipiye yağmura çamura yakalanmasın diye almamış mıydım? Peşimdeki Isparta'lı Selim'n adamlarını da unutmuşum. Oysa hemen birkaç dakika önce Göлтаş'ın önünden geçerken o iki dazlak kafanın tabancalarından mermi yağıyordu üstümüze. Ben sağa sola yalpa yaparak kurşunlardan kurtulmaya çalışıyordum, Berrin tir tir titriyordu. Çılgınlık atıyordu. Alışkindim ya, bütün soğukkanlılığımla bu kırık dökük mercedesle güya onların kullandığı bmw'den kurtulacaktım, ekecektim onları. Şansımız yaver gitmese,o iki tırı sollamasam.. hemde tırın önündeki tırı solladığı sırada. Tam zamanıydı. Ya banketlere bariyerlere çarpıp parçalanacaktık, ya kurtulacaktık. Isparta'lı Selim'in adamlarına enselenip bir kör kurşuna gitmektense, ya da işkencelere çekilmektense yanımda canımdan çok sevdiğim Berrin olsa bile asfaltta mezar kazmak bizim için en iyisiydi.

Neyse ki tam tır tırı sollarken banket betonunu da sıyrarak geçmişim. Lastiklerden duman çıktığını, kıvılcıkların çıktığını aynadan görmesem bile hissediyordum. İki tırı safdışı bıraktığımda soldaki tır da sağdakiyle aynı hizaya gelmiş, bmwnin önü kapanmıştı. Üstelik Gönen kavşağına da birkaç kilometre vardı. Hâlâ daha tır yanyana yürüyordu.Sanki soldaki tırın şoförü, sağdaki tırın şoförüyle yarenliğe tutuşmuştu. Peşimizdekiler çıldırsalar da artık ben Gönen kavşağına girmiş ve o süratle dönemeci dönmüşüm.

Göne'ne doğru yol aldığımızda peşimizde hiç bir araç yoktu. Muhtemelen bmwdekiler yolu sağa sola sapmadan devam edecekler bir müddet sonra da geriye döneceklerdi. Biz, Gönen ilçesine girdik mi iş tamamı. Orada bir sokağa sapacaktık. ve saptık da. Şansımız yaver gitmişti. Saklandığımız sokakta bir yarım saat bekledikten sonra tekrar yola koyulmuş, Geresin yolunu tutmuştuk. Yıllardır gelmediğim bu yolda garip bir duyguyla gaza basıyordum. Berrin koltukta dışını sıkarak büzülüyor, köylü o sırada belli ki yüreğine yüreğine basıyordu.

Berrin,"Biraz ağır gitsene yolda buz var!" diye söyleniyordu. Ben sanki otoyolda dümdüz gider gibi aracı kullanıyordum. Kar tozuyordu dönemeçlerde. "Nerden takıldım peşine yine?" diye Berrin bas bas bağırıyordu. Uzaklardan kırmızı kiremitli evler ve kocaman çatallı bir ağaç gördüğümü, bir gül bahçesinin kenarından irili ufaklı domuzların yola indiğini gördüm. Savrulup uçtuğumuzu hatırlı-yorum. Savrulup Kocapür'ün çatralına konmuşum. Berrin ve köylü gül bahçesinin karıklarına dağılmışlardı. Ben direksiyon başındaydım. Alnım kanıyordu. O sırada bayılmış başımı arkaya yaslamışım. Öylece ne kadar zaman geçtiğini hatırlamıyorum. Biz hangi vakit bu yola girmiştik, bu çatala konalı kaç saat geçmişti? Zaman bende bütün ışıkları sönmüş bir şehir gibiydi.

Gün akşam oldu da geceyi böyle baygın mı geçirmiştik, yeni bir gün daha mı doğmuştu; yeni bir gün daha doğarken bizi yalnızca ay ve yıldızlar mı görmüştü? Yahut da ay ve yıldızlar görememiş de güneş mi yüzümüzü yalamıştı? Her şey, zaman, mekan, yol, ağaç, araç birbirine girmiş, bütün daireler halkalar halinde açılırken birdenbire içe çekilip bizi kısıvrak yakalamıştı. Baygınlığım boyunca inilteler duymuş kımıldayamamışım gibi bir his vardı içimde.

Kendi iniltelerim miydi, Berrin'in mi,köylünün mü? Hiçbir şey hatırlayamıyordum.Gece miydi, gündüz müydü hiç bilmiyorum. Şimdi, araçların ağaçlara tırmandığı bir zamandı.

Gözlerimi açtığımda yerden biri,

"Araçta bir kişi daha var, araçta bir kişi daha!" diyordu.

Demek ki, gül karıklarına savrulan Berrin ve köylüyü bulmuşlardı. Acaba nasıldılar sorusu bir kanca gibi boğazıma saplandı. Berrin'in öldüğünü düşündüm. Eğer öldüyse ne yapardım. Kanadı kırık kuş ne yapardı, uçabilir miydi?

Uçamazdı tabii ki. Ben de öyle olurum.

Çırpına çırpına, sağa sola çarpa çarpa bir total serçe gibi ben de peşinden ölüp giderdim. Neyse ki, beni mercedesten güç bela indirip Berrin'in kenarına uzattılar. Biri üzerime bir battaniye serdi. Berrin'in o diri kokusunu ciğerimde hissettim. Artık gerisi önemli değildi. Köylünün durumu önemli değildi. Şimdi onu düşünecek zamanım yoktu. Ne zamanım ne de halim vardı.

Berrin sağdı ya, o ne yaparsa yapardı. Berrin sağdı ya, kolum kanadım sağlamdı ya gerisi beni ilgilendirmezdi. Şimdi Ispartalı Selim de aklımdan uçup gitmişti. O dazlaklar da kimbilir hangi delikte beni arıyorlardı. Belki de biz Gönen yoluna saptığımızda, aha şurda aha burada diye diye kimbilir Afyon'a kadar gitmişlerdir. İzimizi bulamayınca da dönmüşlerdir Beldibi'ne diye düşünüyordum. Artık hafızam da yerine gelmişti. Hafızam açıldıkça kendimi ve etrafı yeniden keşfediyordum.

Ispartalı Selim, Beldibi'ndeki KARAMEHMET Otelinin sahibi Karamehmet'in adamıydı. Bir barda Beldibi'nin bir kabadayısını vurmuş, bir müddet hapis yatıp çıkmıştı. Beldibinde Karamehmet'in ve bir çok Karamehmet'in adamıydı. Onu ve adamlarını şimdilik savuşturmuştum. Ama bir gün mutlaka bizi bulabilirdi. Temkinli olmalıydım. Biraz burada kendimi toparlayıp vaziyet almalıydım. Yoksa sonumuz hiç de iyi görünmüyordu. Kocapür'ün dibinde bir bayıra yaslanmışlardı Berrin'le beni. Köylüyü gül karığından çıkarmışlar bir takım adamlar ayıltmaya çalışıyorlardı. Herhalde bu köyün insanlarıydı. Biri ha bire "Alo.. Aloo!" diye bağıriyordu telefona. Bir türlü karşıdan ses alamıyordu. Ben, yıllarca önce terkettiğim köyüme derin derin bakıyordum. Batıdan beriye doğru uzanıyordu. Üç caminin minarelerini görüyordum. Bu üç caminin minaresine de çıkmıştım. Minarelere inip çıkmak çocuklar için bir heyecanlı oyundu. Yarışırđık adeta. O yukarıya doğru kıvrılıp giden mahvilde basamaklar bizim için biçilmiş kaftandı. Belki de müezzin ve imamlar üşenirlerdi ve bu üşengeçlikleri yüzünden elektirik köye geldiğinde mikrofon ve hoparlör icad edilmişti. Zaman ilerledikçe Kocapür'ün de benim için hatıralarla dolu olduğunu farketmeye başladım. Evet, evet, bu dört-beş yüz yıllık yaşlı ağacın dalgalı, yarık yırtık bağırı uçsuz bucaksız hatıralarla yukarıya doğru uzuyordu. Tabandaki yüzünde yüzlerce çivi ve taş çakılıydı. Birden o çivi ve taşlarda annemin ve abimin yüzünü gördüm. Abim İsmet ve annemle buraya çok gelmiş, bu ağacın yanından belkide yüzlerce defa geçmiş, yüzlerce defa imrene imrene bakmıştım. Bilhassa ağacın gövdesine bir çiviye, ya da bir sivri taş parçasını yaralarımıza deydiren deydiren çaktığımızı, sonra da ardımıza bakmadan köye gittiğimizi hatırlıyorum. Annemin, yanık, mahzun yüzünü, sürekli ağlayan yağmurlu gözlerini hatırlıyorum.

BABAM Almanya'daydı. Bir kere gelip gitmişti ben henüz kendimi tanımaya çalışırken. Hatıra olarak evde birkaç eşya ve bir telefunkent marka radyo vardı. Bazen İsmet abim radyonun sesini sonuna kadar verirdi. Annem, "oğlum pili bitecek, az kıs sesini!" derdi. Abim kısmazdı. "Kara tren gelmez m'ola/düdüğünü çalmaz m'ola!" diye var gücüyle bağırırdı telefunkent. Annem elinde süpürge bir köşeye oturup ağlardı. "Nerelere gideyim!" diye inlerdi. Bir türkü gibi inlerdi bazen, ağıt yakardı. Biz de onun yanına oturup, kucağına büzülür sesine eşlik ederdik.

Köylü ayılıp ayılıp bayılıyordu. Birkaç metre uzağımızdaydı. Bir ara ayıldığında yanındaki adamın yüzünden birşey kovaladığını gördüm. Sanki bir sinekti. Birkaç defa kovaladı. Sinek adamın burnundan çıkıp yüzünde dolanıyordu, sonra tekrar burnuna girip çıkıyordu. Ben mi öyle görmüştüm bilmiyorum. Son çıkışında adam sağ eliyle bir daha kovaladı, sinek vınlarak pürün gövdesinde bir deliğe girdi. Adam sinirlenmiş olacak ki, öfkeyle takip edip sineğin girdiği deliği bir taş parçasıyla kapatıverdi. Adam bir türlü uyanmıyor, uyanmadığı gibi simsiyah kesilmiş tir tir titriyor, ter alnından sakallarına doğru boncuk boncuk akıyordu. Hemen yanında da torbasını koymuşlardı. Birden tabancanın kabzasını farkediverdim. Evet, şimdi hatırladım, yolda gelirken aynadan onun yüzünü gördüğünde düşündüğüm şeyi yaptığı demek ki doğrudu ve yine yanılmamıştım. Tetiği okşadığı bana nasıl da malum olmuştu? Tabancanın altında da yeşil desteler vardı. Evet, evet, bunlar yeşil yeşil yüzlük dolarlardı ve deste desteydi. Ama kimdi bu adam. Çoğunluğu kırılmış sakalları titriyordu. Kimdi bu adam. Bir yerlerden çıkarmaya çalışıyordum. Bir takım hayaletler hafızamda gezinmeye başladığında Berrin, "Şahin!" diye şiddetle bağırarak doğrulmasa hatırlamak üzereydim.

Bütün her şeyi unutup doğrularak Berin'i kucağıma aldım. Berrin mavi gözlerini gökyüzüne dikmiş, sarı saçları darmadağın duruyordu. "Nerdeyim ben?!" Diye çığırındı. Bağırıma doğru çektim.

"Beraberiz canım! Sakin ol! Yanımdasın!"

Sinek, sanki köylünün ruhuydu da, Kocapür'ün kovuğuna kısılmış, boncuk boncuk terliyor, titriyor, sıçırıyor, bir türlü gözlerini açıp doğrulamıyordu. Köylünün bu hâlini bırakıp tekrar Berrin'e döndüm. Bağırıma sıkıca bastırdım.

Biz hastaneden çıkmıştık ama, araba sanayiden çıkmamıştı.

ÇOK SONRADAN İsmet abimin dediklerinden anlıyorum ki, Hacı Mürsel Emmiyle Satılmış Emmi, cezveye karaotu koymuşlar kaynatıp kaynatıp içerlerken, dışardaki gürültüyü birbirlerine soruştururlarmış. Yine böyle cevzeyi ocakta kaynatıp karot içtikleri bir sohbette Demirçayı'nda arabaya aldığım köylüyü, beni, Berrin'i konuşmuşlar. Berrin'le beni, doluya koymuş aldıraramamışlar, boşa koymuş dolduramamışlar. Köylü için de "Tanır gibi olduk, bizim buralardan birine çekiyor yüzü, bakışı, duruşu emme..." demişler, bu düğümü de çözememişler. Köylü'nün bir kıl torba dolusu parası, içinde tabancası varmış. Ben Antalya'da kabadayılık

yapıyormuşum.İsmet abime hiç çekmemişim, oysa babamın adını taşıyormuşum..

İşte burada taş kesildim. Binlerce Ferhad külüngünü vursa parçalanacak gibi değildim. Ama abim parçaladı beni,

"Annemiz öldü gelmedin, babamız kayıp aramadın!"

Annem,avluda, kocakapının orda elinde süpürgeyle hiç kımlıtsız duruyor, sanki bizi seyrediyordu. Yağmurdan ıslanmış gözlerini bana dikmişti. Biraz öyle sitemle baktıktan sonra üstüme üstüme yürüdü. Sonra merdiven başında yığılıverdi. "Ben şimdi nereye gideyim" diye ağıt yakmaya başladı. Abimle ben iki tarafından kucakladık. Sonra kara tren gelmez m'ola diye çığırındı telefunkent. Sarılıp üçümüz birbirimize ağlaştık, ağlaştık, ağlaştık... Babam, yüzünü görmediğim babam bir hayalet gibi Karamehmet'lerin Karamehmet olup göğsümün üstüne çöktü. Ne Emre'yi, ne Cemre'yi sorabildim. Güllü yengem de bir hoş bakıyordu. Berrin'i bir türlü gözü tutmadığından mıydı, yoksa o da abim gibi mi düşünüyordu? Artık hiç bir şey düşünenecek hâlim kalmamıştı. Ya bu köyü hemen terketmeliydim, ya da bir kısmında benim miras hakkım olan dedemin eski eve bir müddet yerleşmeliydim. Berrin orada mümkün değil kalmak istemezdi. Gocaguş'u, Hayri'yi, Halil'i hayal meyal hatırlıyordum.Ne yaptıklarını da sormadım. Acaba neredelerdi, nasıllardı? Onlara sığınsam diye düşündüm. Onların da doğru dürüst barınakları yoktu. Kimi çadırda, kimi el kapılarında sığıntı gibi yaşayan garibanlardı. Gocaguş Kandal Dayı ile birlikte sürekli dağlarda, o yayla senin, bu yayla senin gezer dururdu. Halil'se ilkokul sıralarından bu yana antika meraklısıydı.

Dededen kalma eski eve giderken Hacı Mürsel Emmi'ye rastladım. Bastonuyla bacağımı dırterken, Berrin'in anlayamayacağı bir şekilde gözleriyle onu işaret etti. Elini öptüm. Boynuna sarıldım.

"Onca senedir nerdesin haylaz!" dedi. Onca sene dediği topu topu on seneydi.

"Çok olsa sekiz-on senedir be emmi!" dedim.

"On senede neler olur biliyon mu sen? On senede bir koyun on koyun olur, on sığır yirmi olur, yirmi davar kırk olur!"

Böyle öfkeyle sevgi arasında bana çıkışırken Berrin de,

"Elini öpeyim amca!" diye uzanmıştı. Çaresiz verdi. Bana çıkışmaya devam etti, Berrine baktı;

"On senede bir kadın isterse beş çocuk doğurur!"

Güldüm..

"Anladım emmi!" dedim, "sen çocuk istiyorsun!"

"Tabii ya! " dedi, "Ocaksız odun, çocuksuz kadın ne işe yarar?"

Güneş, dedeçam'da alev almış düşüyordu. Bastonuyla sırtımdan iteledi.

"Yürün bakalım, bizim fakirhaneye!

Hayret. Berrin hiç de yadırgamamıştı toprak damlı evi. Hatta sevmişti bile. Abim, yeraltını tarif ederken, tabi on yıl önce,

"tıpkı, toprak damlı evi gör, yeraltını görme" demişti. Öyle ya abim madene girmiş, metrelerce yerin altında çalışıyordu.Ben hiç bir işe girmemiş, Hacı Mürsel emminin deyimiyle "bir baltaya sap olmamış" terki diyar etmişim. Odada soba yoktu. Kapının tam karşısında duvar dibinde bir ocak vardı. Üzerinde kısmen yanmış, yanarken söndürülmüş siyah öğseğiler. Ocağın sağında, duvar dibinde yığılı yorgan döşek ve üzerine serili, nakışları, hoşgeldin der gibi bana gülümseyen kilim. Şehirde bu ocağın biraz daha modern tekniklerle yapılmışına şömüne denirdi. Yerde kimbilir kaç yıllık olduğu bilinmeyen antika kıl haba, ocağın kenarında iki koyun postu..

Hemen, koşar gibi varıp ocağın önündeki koyun postuna oturuverdi Berrin.

"Bu şömüne yanmıyor ama emmi!" dedi.

Bu arada kapının ardındaki yığılı odunlardan bir kucak getirip kısmen yanmış odunların üzerine koydu, dönüp bir çırayla birkaç da çam kozalağı getirdi. Hacı Mürsel Emmi ocağı yaktı.

"Şimdi bir de cezveyi sürdük mü tamamdır!"

Ocağın hemen kenarında iki ayrı çivide bir cezveyle saçayağı duruyordu, simsiyah olmuştu. Saçayağını alıp ateşin kenarına koydu. Berrin, olan biteni ilgiyle izliyor, hiç de garipsemiyordu. "İyi!" dedim içimden, "gidelim gidelim diye vırvırlanmayacak!"

Ocakta odunlar alevden çıtırdamaya başladığında ben sormadan,

"Emre her zaman gelir, dertleşiriz. Ordan burdan, şardan şordan konuşuruz." dedi. "Bana eskilerden sorar, unuttuğumuz adetlerimizden sorar! Unuttuğumuz adetlerimiz!" Burada durmuştu. Uzun uzun düşünmüş, derin bir

nefesten sonra havanın balonları gibi boşalmıştı. "Geleneklerimiz, uzaklarda çok uzaklarda unuttuğumuz köylerimiz, şehirlerimiz, odlarımız, ocaklarımızdır! Emre de o köyleri arar, o köylerin bilinmez yollarına girip çıkar."

Bendini aşmış sel gibi çağlıyordu Hacı Mürsel emmi, anlattıkça coşuyor, coçtukça taşıyordu. Bazen duruyor, kısa bir aralıktan sonra ses tonu da değişiyor, bir yarası varmış gibi inliyordu. Ak sakalı titriyor muydu, seğriyor muydu, kanıyor muydu o zaman, belli değildi. Ama bıraksan sabaha kadar anlatacak, hiç usanmayacaktı. Evirip çevirip, dönüp dolaşıp lafı Emre'ye getiriyordu. Emre, diyordu, Emre şeceremizi çıkarmış. Kocakadı Dede, Kadioğlu Veli, Kadioğlu Mustan, Kadioğlu Kel İbrahim, Veli Hoca, Kadı Ali, Kadioğlu Kendirli derken birkaç yüzyıl ötesini geziyor gibiydi. Sonra da birden bire "Seymenime de maşşallah!" diye heyecanla haykırıyordu;

"Seymenime de Maşşallah!"

"Seymenime de Maşşallah!" dediği günler dilinde, akça sakalında, gözlerinde, çıplak tepeler gibi bomboş kalmış kafasında seğriyor, yüreğinde kanıyordu. Bidevi atlar üzerinde ellerinde meşâlelerle Erenlik, Demirli, Başören, Sakdede, Çalidede'yi geziyorlardı. Timur Demirli'den başkaldırırken, Yunus Erenlik Çevrikte "Hû!" çekiyordu. Kabayel'le Poyraz'ı everiyorlardı. Atlı yaya, çoluk çocuk, kız kızan tekkeleri dolaşıyorlar, yatırlarda dua ediyorlardı. Bir genç kızın elinde yeşil fistan üzerine kırmızı yelek giydirilmiş, gelini temsil eden bir bez bebek, bir genç Bey'in elinde yeşil sarıklı kırmızı donlu, kırmızı gömlekle, üzerine adeta kilim gibi desen desen işlenmiş yeşil çepken.. Erenliğin eteğindeki derya gibi akan suyun kenarında iki taşın arasına koyun koyuna sarıp dualarla, tekbirlerle üzerini kapak taşla kapatıyordu. Kışın kar çatıları çökertecek, yollarda insan boyu olacak, eriyip derelerde çağlayacak, buğday başakları insan boyunu aşacak, koyunlar davarlar inekler çiftler çiftler kuzulayacak, bereket olacaktı. Poyrazla Kabayel'in evlenmesi demek, baharı özlemenin yüreklerde çıkardığı yangına dökülen su demektir. Kabayel ve Poyrazın evlenmesi, buğday başaklarının uzun uzun tarlalarda rüzgarla dalgalanan başak denizi demektir. Hayat, özlem ve hasret, "Seymenime de maşşallah!" demektir. Ama şimdilerde bir türlü diyemiyordu, denemiyordu.. dedirtmiyorlardı çünkü. Oysa o "Seymenime de Maşşallah!" demeyi, yine tepeler dağlar aşmayı, o meşâlelerin, çıraların çıkardığı isi, o kokuyu, o gecelerin asaletini, o tekke ve yatırların ulviyetini, Demirli' de Timur'un baş kaldırışını, kükreyişini, Ularmıda Yunus'un "Hû!" çekişini özlüyor, o özlemlerle hıçkırıyordu;

"Seymenime de Maşşallah!"

Hacı Mürsel emmi anlattıkça ben bir yerlere kadar gidiyordum, gidiyor kanatlanmış uçuyordum. Söylediği her kelimeyi bir bir içiyordum. En ince detaylarına kadar köyümü, köyümün uzaklarını, dağlarını, tepelerini... Gözümün önünden geçen silik silüetler bazen gerçek bir görüntü gibi önümde donup kalıyor, bazen çözülüp buharlaşıyordu. O gün bizi güllükten toplayanlar, ağaçtan indirenlerden biri Belediye reisiymiş, diğer ikisi de işçilermiş. Reis seçilir seçilmez Erenlik Tepesine bir direk dikmiş, bayrak çekmişmiş. Bayrak kışın sert rüzgarlarından ipten kurtulup uçtuğu için o gün öğleye doğru yenisini takmaya gitmişlermiş. İşin aslı, reis sabah Belediye'ye çıkarken merdiven başında "BİZİM YUNUS ÇEŞMESİ" yazılı mermer levhayı görmüş. Yunus'un yattığı yerde maden işçileri ve Yunus Emre Derneği'nce yaptırılan çeşmenin yazısıymış. Bakan gelecekmiş, nasıl verilen görev anında yapılmazmış. Bir gün önce yerine takılması için işçilere görev vermiş. Bunlardan biri Çalıkların Ali, diğeri Çolak Betteş'lerin Ramazanmış. Odasına girer girmez çağırıp şöyle bir azarlamış. Hava da her dakika değişiyormuş. Çeşmenin ismini taktıktan sonra tepeye tırmanmışlar, direktten kopup uçan bayrağı aramışlar, bulamayınca yanlarında getirdikleri bayrağı takmışlar. Dönüş yolunda da uzaktan Kocapür'ün çatalında kızaran bir şey görmüşler, tepenin o yönünden gelmişler. Sonra bula bula bizi bulmuşlar. Beni sonradan farketmişler. Önce Berrin ve köylü'yü elleş belleş gül çizilerinden toplamışlar. Kocapür'ün altında hafif bayıra yaslamaşlar. Biz kendimize gelmişiz ama köylü bir türlü kendine gelemiyor, türem türem terliyormuş. Başını kaldırıp kaldırıp bırakıyormuş. Sonra ben kalkıp Kocapür'ün o bir traktörden kalın belini sarıla sarıla dolanmışım. Taşlara sürtünmüşüm, ellerimle okşamışım, ağacın gövdesini yırtta yırtta, yırtına yırtına "Annem, annem, güzel annem!" diyormuşum. Bu arada elim reisin öfkeyle tıkadığı sineğin girdiği delikteki çakıl taşını düşürmüşüm. Ben düşürür düşürmez içinden bir sinek fırlamış, köylünün burnuna girmiş. Giriş o giriş, birden "Allahhh!" diye doğrulmuş köylü. Şaşıp kalmışlar. Çakıl taşının delikten düşüşünü, sineğin fırlayışını reis görmüş. Buna bir çok yorumlar yapılmış biz hastanedeyken. Kimileri köylünün ruhudur demişler, kimi sinektir sinek demiş, kimi hayal kuruyo reis demiş, kimi sinek değil o melek demiş.. demiş de demiş. Hani ağzı olan konuşur, dilin kemiği yok derler ya. Savurup durmuşlar işte. Köylü için de, "Bu nasıl kirli çıkıdır ki, torbada dolar taşır?" Köylüyü de dala koymuşlar dayamamış, çatala koymuşlar duramamış, yere koymuşlar yer erimiş sanki. Karamehmet'lerin Karamehmet'e benzetmişler...

Birden tunçtan bir dağ göğsümün üstünde eriyip lav gibi akmaya başladı. "Karamehmet'lerin Mehmet" diye inledim. Bu, kılıktan kılığa giren, her boyayla boyalanan, fakirin, fakirden de fakir görüp acıdığı zavallı biri olabilen, zengin, zenginim sandığından daha zenginlikleri taşıyan, hinlik, hainliklerle dolu bir yürek taşıyan bu bukalamun.. KARAMEHMET otelinin sahibi.. Evet, evet bu! Karamehmet! Annemin ikinci kocası! Benim asla baba demediğim ikinci babamdı. Nasıl da farketmemiştim? Ama kazanın etkisiyle hatırlamamış olabilirim. Yolda gelirken onu arabaya almıştık. Demirçayı'ndaki pürlerin altındaki tekkenin hemen az berisinde. İlerisinde de tarlaya saplanmış beyaz bir otomobil vardı. Sanırım bu köylü, ya da Karamehmet, orda kılık değiştirmiş, başına örme takke, sırtına eski püskü palto, köylü usulü giyinmiş, sırtında torbayla yola çıkmıştı. Ama neden kılık değiştirerek ve bir torba dolusu dolarla böyle yola çıkıyor, bu köye geliyordu. Hatta hastaneye yattığımız günlerde köylü'yü, ya da Karamehmet'lerin Mehmet'i karataşta, Karataşın güney yüzünde çökmüş, iki eli de açık, sanki dua ediyorken, ya da Fatiha okuyorken birileri görüyordu. Ama orda neden dua ediyordu? Neyin duası, kimin?!

Hacı Mürsel emminin anlattıklarına bir sürü anlam yükledim. Yükleđim anlamlar saçmalıkla mantık arasında nereye gideceğini, nasıl uçup savrulacağını, hangi rüzgarla hangi ağaca, dala konacağını şaşırılmış beynimde savruluyordu. Karamehmet ismi ve o boncuk boncuk terleyen sakallı adam, Karataş'ın önünde dua eder gibi duran adam, Karamehmet'lerin Karamehmet.. Karamehmet otelinin sahibi Karamehmet,o Karemeahmet bu Karamehmetti, annemin kocası karamehmet! Düşündükçe dişlerim kilitlendi,yumruklarım sıkıldı; düşündükçe kaynamış tunç dağları lav gibi eriyip beynime akmaya dökölmeye devam etti.Küçücük bir ot gibi yüreğimin derinliklerinde fıskıran filiz birdenbire büyüdü, büyüdü, Davras dağı kadar oldu Karataş! Ispartalı Selim artık gözümde bir karınca kadar bile olamazdı. Karamehmet bir serçe kadar hafif gelirdi artık.

Hacı Mürsel emmi, duvarda yığılı yorgan ve döşeklerin üzerine örtölü, ben içeri girince yüzüme hoşgeldin diye gülümseyen kilime sırtını vermiş hararetle anlatmaya devam ederken, Berrin kaynayan karotu hacıdan gelen metal taslara koyuyordu.

"Karamehmet! "dedim, dişimi sıktım; "Ispartalı selim!" dedim, yumruklarımı!

BİR ÇETİN CEVİZDİR TÜRKMEN KIZI

Târihin 1150'lerdeki karanlık suları!..

Sultan Mesud'un oğlu Devlet Han ve Zerefşan buluşması!

O'nu Gelincik Dağı'na çeken bir şey vardı.

O gün de Gelincik Dağı'nın eteklerindedi. Birliği Akdere'de bırakıp yaylanın en yüksek yerinden Cennetabat gölünün efsununa dalmaya gitmişti. Dakikalarca büyülenmiş gibi Cennetabad'a baktı. Cennetabad'da bir afet-i suzan salınıyordu.

Hatırı sayılır bir davar sürüsünün sağ kanadını yayı ve sadağı omuzunda bir genç kız kolluyordu. Sürünün bir kısmı bayırlarda, bir kısmı da hemen düzlükle dağın buluştuğu yerdeki çeşme yakınındaydı. Çeşmenin önündeki çayırık alanda sazlıklar diz boyuydu ve alnı altın akıtmalı, sırtında altın kakmalı eyer, görkemli bir at söğütlerin gölgesinde sinekleniyordu. Tekelerin çan sesleri birbirine girdi bir an. Sürü çeşmenin yalaklarına hücum etti. Genç kız da sürüyle birlikte gelip çeşmenin taşına oturdu. Başında Türkmen dilimi bir börk vardı. Sarışın saçlarının örgüleri göğsünden nerdeyse aşağılara doğru sarkıyordu. Çeşmenin taşında bir sağrak duruyordu. Ağaç oluktan akan suya derin derin baktı sanki. Suyu değil de üzerine oturduğu taştaki yazıyı sökmeye çalışır gibi. Taşta, Göktürkçe "İçen Aşık Olur Çeşmesi!" yazıyordu. Sürü, Sarıkeçili aşiretinden Yağmur Bey Obası'nın sürüsüydü. Temmuz sıcağı ikindi vaktinin bütün ağırlığına ıssısını tepeden tepeden bindirmeye başlamıştı. Dövlət Han'ın bu kızı üçüncü görüşüydü. İlgisini çekmişti, ilgisinden öte zerefşan bakışlarıyla yüreğine takılmıştı, ya da o sarışın, zerefşan saçlarına, zümrüt gözlerine vurulmuştu. Koskoca Dövlət Han, "Ben bu kıza vuruldum, durun bekleyin!" diyemezdi. Yüz atlı birliğin bir kısmı Şahmaran Bey'le Cennetabad tarafına gitmişti, bir kısmı da az ileride, Akdere'nin gerisinde çamların arkasında pusuya yatmış bekliyordu. Cennetabat gölü tarafından suyun serinliğini içlerine ala ala, mavi efsununu içe içe gelmişler, Uluğ-Börü kolcularına karşı bir caydırıcı tedbir olmaya çalışıyorlardı. Bu akşam çoktandır görmediği Yağmur Bey'i ziyaret edecek, Sultan Mesud babasından selam götürecekti. Birkaç katır yükü hediyelerle gelmişti. Yalvaç'tan Cennetabad'a ve Uluğ-Börü'ye kadar olan bölge onun hakimiyetindeydi. Ancak, Uluğ-Börü, Bizans'ın Kuman-Kıpçak paralı askerleriyle bir kan çıbanı gibi ikide bir kanayıp dururdu.

Miğferini ve kılıcını çıkarıp yanındaki at uşağına verdi. Tekeli Bey'e döndü;

"Tebdili kıyafet edip bu kıza sıradan bir köylü gibi konuşmalıyım!" derken, içinden de "Beni Selçuklu Bey'i diye sevmemeli!" diye düşünüyordu. "Beyim nasıl uygun bulursa!" dedi Tekeli Bey.

Başına keçe börkünü geçirdi. Çizmeleri de değiştirerek bir gözeli çarık giydi. O kenarlarda bulunan kuru dallardan eline de bir değnek aldı. Şimdi bir Selçuklu Bey'inden çok bir köylüye benziyordu. Birliğinden uzaklaşıp epey bir yürüdü. Kız hala çeşmenin taşında oturuyor, davalarını suluyordu. Geleni geç fark etti. Fark edince de kalktı, bir eliyle belindeki hançerine yapıştı. Ve bağırdı,

"Hey yabancı, davalarını ürküteceksin!" derken göz göze geldiler.

Dövlət Han bu inanılmaz güzelliği birkaç kez obalarında, babası Yağmur Bey'in çadırında görmüştü. Yağmur Bey obasına meşverete gittiği sıralarda karşılaşmışlardı. Hatta elinden soğuk ayran içmiş, zümrüt gözleri o vakitler yüreğinin ortasına oturmuştu. Başı sağa bükük, keçe börk yüzünün yarısını kapatıyor, genç kıza yüzünün tamamını gizlemeye çalışıyordu. Bu kılıkla Zerefşan tanımadı onu. Belki de dikkatli bakmıyordu. Şimdi yine bu inanılmaz güzelliğin karşısındaydı. Eşi evdeşi bu sarışın Türkmen kızı olmalıydı. Otağına sultan olabilecek tek güzel buydu. Kızı ve sürüyü ürkütmemek için durdu. Öylece kalakaldı. Bir karşılık vermedi. Sadece sessizce şaşırılmış gibi bekliyordu.

"Dilsiz misin!" diye bağırdı genç kız.

Dövlət Han, süklüm püklüm, oldukça ezik.

"Ciğerim yanmıştır çoban kızı, uzaklardan gelirim. Neresi buralar? Keçik-Börü'ye gitmekliğim. Yolu şaşırdım da! Bir sağrak su verir misin?"

Kız, bu sesi tanıyormuş gibi olup birden durakladı, onu baştan aşağı süzdü. "Olamaz!" dedi içinden. Çünkü o ses ve o vakarlı duruş babasının çadırında birkaç kez endam eylemişti. Şimdi, karşısındaki, beylik ne gezerdi bu bakışlarda. Bey dediğin dağ gibi dururdu. Bey kim, şu süklüm büküm duruşlu adam kimdi, öyle masum ve mahzun ezik bakıyordu ki, sanki beyliğini, Dövlət Han'lığını unutmuştu. Bu civanpare karşısında eriyip gidiyordu.

Genç kız öfkeleniverdi. Gözlerinden ateş püskürdü birden. Aklından en olmayacak şeyler geçti. Adama dik dik baktı. "Bir genç kız bir yiğide su verirse ben sana varacağım!" demektir, bunu bilir misin? Ben sana su veremem, işte sağrak, işte su, al kendin iç!" dedi.

Dövlət Han,

"Bilirim! Ben bir köylüyüm, sen de bir çoban kızı! Kim bilir belki de bey kızsın! Ama bana su vermeye engel değil ki! Suyu şaka olmaz bilesin!"

"Ben önünü kesmedim ki, işte su!"

Dedesine ninesine her su verişinde "Su gibi aziz ol kızım!" derlerdi. Düşündü. Her bir şeyi de olmayacak hikayelere çekmemeliydi. Öfkesi söndü biraz. Gönülsüz de olsa çeşmenin taşındaki sağrağa uzandı.

"Keçik-Börü mü dedin?" sağrağı suya tutarken, "Bak şu güneşin battığı yere doğru gidersen Uluğ-Börü kolcuları seni yakalar, köle edip satarlar. Keçik-Börü ordan ötelerde!"

Durdu, tepeden tırnağa tekrar süzdü onu: "Belki de seni boyunduruğa koşarlar! Sonra demedi deme! Öyle heybetli

gençliğine güvene ha!" dedi, ve sağrağı uzattı.

Dövlət Han alıp bir dikişte içti, kıza baktı, içinden deli çaylar, coşkun ırmaklar kıyılarını yıka yıka geçiyordu. Dışa vurdu:

Dövlət Han:

"A kız senin adın nedir,
Belli Türkmen'dir soyun,
Bakışların bedir bedir,
Ciğerimi yaktı suyun!"

"Amma yapışkansın ha!" diye bağıracaktı. Suyu içtiğiyle kalmamıştı bak şuna hele!... Duraladı yine. Cevap vermekle ne kaybederdi.

"Adım Zerefşan'dır benim, Sarıkeçili aşiretinden Yağmur Bey'in kızıyım! Bildin, bey kızıyım ben!" dedi genç kız; "Ozan dilince söylersin sen, yoksa ozan mısın?"

Dövlət Han; "Ozan değilim!" dedi ve devam etti;

"Ben sultanlar sultanıyım,
Say ki Selçuklu hanıyım,
Şu dağların mihmanıyım
Ciğerimi yaktı suyun!"

Durdu bir soluk aldı. Kızdan bir tepki bekledi. Zerefşan'ın yüzü altın sarısından kan kırmızısına döner gibiydi,

"Söyle bana varır mısın?"

Kız öfkeleni yine, yine yüzünden gözlerinden alevler fışkırmaya başladı, sertleşti; "Dur orda!" dedi; "Sultan kim sen kim? Ozan dilinden konuşursun amma, beyliği hiç hayal etme bile!" Sonra devam etti, ozanca söylenen sözleri ozanca cevaplamak gerektiğini düşündü. "Senin dilince konuşmasını da bilirim!"

Zerefşan;

"Boz toprağa al kan olsan
Allameyi cihan olsan
Selçuklu'ya han olsan
Gönlüme sultan olmadan olmaz!"

Dövlət Han;

"Dilbazsın, ozan gibisin
Cihana sultan gibisin
Can içinde can gibisin
Söyle bana varır mısın_"

Zerefşan;

"Kuş konar mı dar dalına
Var git yiğit sen yoluna
Belki dengin buluna
Gönlüme sultan olmadan olmaz!"

Oldukça zorlu bir ozan gibiydi deyişleri. Uzayıp gidecekti.

"Ne güzel dersin Zerefşan kız! Adına çekmişsin belli. Ozanların yüreğinden nakışlar var sende. Yağmur Bey nerededir, seni ondan istesem!"

"Var git yoluna demedim mi sana az evvel? Hiç boşa yorulma, git akranını bul!"

Genç kız böyle diyordu ama, karşısındakinin de boş olmadığını, soylu bir kumaştan geldiğini hissediyordu. Kara yağız tenli, hilal kaşlı, bıyıkları çenesinden aşağı sarkan babayığitliğini gizlemeye çalışan bir ozan yürekli civan duruyordu karşısında.

"Demincek söyledim, aynısını derim. Önce gönlüme sultan olmalı benim evdeşim! Cihana sultan olsa, han olsa olmaz! Yağmur Bey atam da beni istemediğime vermez. Hiç uğraşma, var git yoluna!"

Bir Türkmen kızı bir çetin cevizdir. Ama, Dövlət Han, sohbeti uzatmak istiyordu. O zerefşan bakışlar karşısında erimiş gibiydi. Atışmaya devam etse belki de atışmada da altta kalabilirdi. Alelade bir soru sormak istedi:

"Baban Yağmur Bey, Sarıkeçili aşiretinde, Almıla, Aybala, Aysun, Aybike.. daha çok.. bunca güzel Türkmen isimleri dururken neden adına Zerefşan demiş ola?"

Genç kız öfkelenmemeye çalıştı, dişlerini sıktı, yüzü kızardı, yanaklarında gelincik kanatlı

kelebekler geziniyordu, sert adımlarla elinde sağrak çeşmeye doğru yürüdü, sağrağı taşın üzerine sertçe koydu.

Dönüp soruya cevap verecekti ki, gökten birdenbire ıslık çekerek gelen bir ok Dövlət Han'ın sağ omzuna, bir ok da sağ dizinin bağlarına saplanıverdi. Gökten bir ok yağmurudur başladı, ve yakınlaşan nal sesleri haykırışlar, toz, duman. Bayırdan aşağı düzlüğe, ovaya doğru davar sürüsü tozu dumana katmış akıyordu. Birdenbire belirmişler, onlar çeşme başında sohbe daldıkları sırada Uluğ-Börü kolcuları, Selçuklu birliğinin bölgeyi terk ettiğini zannederek saldırmışlar, bir kısmı yukardan davarları Uluğ-Börü yönüne sürerken, bir kısmı da çeşme başındakileri ok yağmuruna tutuyordu. Uluğ-Börü kolcuları Bizans'ın paralı askerleriydi. Kuman-Kıpçak'lardı bunlar. Sedir ağaçlarının bu bölgedeki sıklığından faydalanmışlardı. Kubasar'ın amacı, bir şaşırtmaca olsun diye on adamıyla davarları çalışmış süsü vererek, çeşme başındakileri avlamaktı. Obanın tımarlı askerleri Gelincik Yayla'sının ücra köşelerinde talim yaptığı sırada bu planını uygulamaya koyulmuştu. O'na göre Selçuklu askerleri çoktan Cennetabad yolunu tutmuştu, tam sırasıydı.

Dövlət Han, bir an için sendeledi, okların yönünü anlayınca çeşme taşının ardına siper almak istedi. Genç kız yetişip koluna girdi. Karşıda boz atlı bir Kıpçak bozuk bir Türkçeyle, "Teslim olun, çıkın ortaya, yoksa kılıçlarımızla oklarımızla çıkartırız!" diyordu.

Zerefşan,

“İyi misin yabanci?” dedi, ona baktı. Yaralanışına mı acidi bilemedi. Sıcacık bir kan dolaştı yüreğinde, ürperdi. Gözlerinin önünden bir takım hayaletler, dörtnala geçtiler. Sonra hemen birdenbire yayını omzundan çekti aldı, sadağından bir ok çıkarıp gerdi. Öylesine ani hareketle yaptı ki bu işi, Dövlət Han, ancak kendi yetiştirdiği çerilerde görebilirdi bu mahareti. Ve Zerefşan, ilk okunu en önde gelen atlıya fırlattı. Atlı boğazından vurulmuştu, çığlık bile atamadan yere düştü. Atı da tökezleyip yuvarlandı gitti. Ortalığı toz duman sarmıştı. Bir diğer atlı, Zerefşan ikinci oku sadağından çekmeden yetişmiş bir kement savurup asılmıştı. Bu Kubasar’dı. Genç kız kementten kurtulmaya çalışıyordu. Atlıyla Dövlət Han göz göze geldiler. Dövlət Han’ı hemen tanıdı. Kaleye zorlu bir esirle gitmenin heyecanı dalgalandı yüreğinde. İki büyük esir! Biri çil çil altınlar demekti! Bundan büyük hediye olamazdı. Kaloyan mutluluktan uçacak düğünlerini yapacaktı. Pirens Alekos adına ziyafetler düzenleyecekti. Zerefşan, bir taraftan kurtulmaya çalışırken bağıırıyordu,

“Kubasar iti bu, Kubasar iti! Pis Kıpçak!”

Kubasar, kemendin bir ucu elinde sıkıca tutarak atından indi Zerefşan çırpınıyordu, kucaklayıp atın terkisine atmaya hazırlanırken de bir yandan arkadaşına bağıırıyordu; “Devlet Han bu, Devlet han! Kementle, kementle!” Dövlət Han doğrulup Zerefşan’ın sadağından bir ok asıldı, var gücüyle Kubasar’a salladı. Öldürücü bir darbeydi ama Kubasar’ın sağ koluna saplanmıştı. Tam bu sırada bir başka atlıdan bir kement de Dövlət Han’ın boynuna geçti. Ve yerde hızla taşa kayaya çarparak sürüklenmeye başladığı sırada öyle bir doğrulup kalktı, kemendin ipini öyle bir çekti ki, atın üzerinden çeşmenin taşına doğru uçu Uluğ-Börü’lü! Miğferi parçalanırken, başından fişkırın kan çeşmenin duvarına kızıl çizgiler çekiyordu. At da geriye doğru burkulup yere düştü, yerde debelenmeye başladı.

“Selçuklular!..” diye bağıırdı bir diğeri; “Çabuk ol Kubasar!”

Başının üzerinde ok sağanağı başlamıştı, Dövlət Han sırası değildi.

Olay öylesine ani ve hızlı gelişmişti ki, Kubasar’ın günlerdir, hatta aylardır Zerefşan’ı görelı beri planladığı buydu. Akdere’de gizlenen Tekeli Bey ve Selçuklu askerleri yetişene kadar yapacağını yapmış, Dövlət Han’ı yaralamış, Zerefşan’ı atın boynuna atmış dört nala uçuyordu!

Az sonra Tekeli Bey ve çeriler yetiştiler. Yaklaşık otuz atlıyı ok yağmuruna tuttular ama vakit çok geçti. Kubasar avını yakalamış bir şahin gibi uçuyordu. Selçuklu süvarileri de şimşek gibi peşlerine düşmüştü. Ama Kubasar ve arkadaşları Pupa Çayı kenarındaki söğütlerin arkasında kaybolmak üzereydiler. Tekeli Bey, Dövlət han’a saplanan okları çıkarıp yaralarını sarmak isterken, “Tedbirsiz davrandık Bey’im!” diyordu. Zerefşan, korkulu ve şaşkın, çığlık ata ata atın boynunda çırpınıyordu. Kubasar kemendi sıkı sıkı birkaç kez dolamış, bir ucunu koltuğunun altından geçirerek atın eyerine tutuşturmuştu. Kolundan kan fişkırıyordu. Umursamıyordu, duymuyordu. Ama, Dövlət Han’ın yüreğinde kolay kolay bir ömür boyu söndüremeyeceği Zerefşan yangınları çıkmıştı.

“Zerefşan!...

Tekeli Bey’e,

“Okları kır, kır okları! Kır bırak!” dedi, sonra çerilerine doğru bağıırdı; “Atımı getirin!”

Selçuklu süvarileri Uluğ-Börü yönüne kaçan Kubasar ve arkadaşlarının peşinde ovayı sarsan, dağlarda yankılanan nal sesleriyle sel gibi akıyorlardı. Ama Zerefşan ellerindeydi. Dövlət Han için bu, bir cehennem çukuruna düşmekten bin beterdı. Gün, Kapıdağı’na tutunamamıştı. Uzaklarda yangınlar çıkararak batıyordu.

III.

Uzaklarda cırcır böcekleri, Pupa Çayının sularında kırılan ay ışığı, tek gözlü toprak damlı tahtani evin önünde yanan ocağın öğseğilerinden yükselen kor parçacıkları, duvarda ara sıra fariyan iki çıra, kaynayan iki toprak tencere, gökte yarım ay ve yıldızlar, evin çitine bağlı iki at, kenarda zaman zaman hırlayan Karaoğlan, ve sessizce yayılan beş-on koyun bir koç, kendinden geçmiş gibi duvara omzunu verip yerdeki şilteye uzanmış Dövlət Han, üzerinde koyun yünü yorgan, ne yapacağına karar verememiş Tekeli Bey, Bürümcük Derviş, duvarın dibinde kısımlara ayrılıp destelenerek istiflenmiş birkaç çeşit ot, işte bu kadardı. Uluğ-Börü kolcularını kalenin kuzeyine kadar kovalamışlar fakat öteye geçememişlerdi. Sayıca azdılar ve şimdilik yapılacak bir şey de yoktu. Kaleye girmek bir yana yaklaşmak bile çılgınlıktı. Dövlət Han çok kan kaybetmiş, atının kızıl yeelerine yaslanmıştı. Çaresiz döndüler, Uluğ-Börü’den birkaç fersah doğuda, dik bir yamacın tepesine konan Bürümcük Derviş’in evine geldiler. Biraz dikkat kesilseler Uluğ-Börü Kalesi’nden yükselen şarap kokulu sarhoş nağralarını duyabilirlerdi.

Tekeli Bey, gözcüleri çoğaltmış, vadinin her iki yamacındaki yüksek tepelere üçerli gözcüler göndermiş, birliğin kalan kısmını Yağmur Bey obasına yollamıştı. Bürümcük Derviş, Dövlət Han’ın dizine saplanan oku çıkarırken Dövlət Han adına çok endişeliydi, dizinin sakat kalmasından korkuyordu, bir hanın sakat kalması.. korkunçtu, hele böyle bir hanın! Omzundakini çıkarırken zorlanmadı. Dövlət Han da kendinden geçmişti. Bir sürü şifalı otlardan yapmış olduğu merhemlerin kimini gümüş çanakta, kimini kavanozdan tahta kaşıkla çıkarıp yaralara sürdü, özenle sardı.

Dövlət Han boncuk boncuk terliyordu.

Tekeli Bey ne yapacağını düşünürken Bürümcük Derviş, “Epey bir inlerinden çıkamazlar Bey’im!” dedi. “Amma Dövlət Han’ım sakat kalmasa bari!” Dövlət Han’ın tedavisi tamamlanmıştı. Biraz sonra kendine gelir diye düşünüyordu. “Sakat kalmasa bari!” deyişle iliklerine kadar ürperdi Tekeli Bey! “Olamaz” dedi. Düşünmek istemedi o durumu, düşüncelerini kaçırmaya çalıştı:

“Bu Kuman-Kıpçakları’nın ne halt yiyeceği belli olmaz Derviş’im. Bunlar ak gecenin akını çekip alırlar avuçlarına, karanlık sana kalır! “

“Soylu soyuna çeker Bey’im!”

“Atam Atilla’nın torunları! Ama hiç öyle görünmezler. Gözlerini bize karşı hırs bürümüştür. Gözlerini dünyalık zevkler bürümüştür. Bizans kahpesi de iyi kullanır onları. Bir de paradan başka bir şey bilmezler. Oysa, Alpaslan atamla ataları bir olmuş Bizanslı’yı Malazgirt’te dize getirmişti. Diyar-ı Rum Türk yurdu olmakta. Bunu görmeleri gerekir. Türk yurdu olursa onlar da yurtlarında rahat etmezler mi?

“Suyu baştan tutmalı Bey’im. Alpaslan atamız ne yaptı ne ettiyse Kuman-Kıpçak Bey’lerine ulaşmalı!”

“Sultan Mesud Han elbette bunları düşünür Dervişim. Doğrusu biz de bu gün gafil avlandık!”

Sustu. Dövlət Han'ın kimildamıştı. Sadece bir kılıcı. Tekeli Bey şimdi aklına gelmiş gibi, "Bu ıssız tepede sen yalnız başına ne yapar edersin Derviş?" Ocakta alazlanan ateş, dervişin kumral yüzünde hayaletler çiziyordu,

"Yağmur Bey'imın kervanıyla birlikte Horasan'dan geldiğimde Sultan Mesud Hanım beni bu taraflara yerleşmemi söyledi. Yağmur Bey'ime yakın olayım diye belki. Buralarda istediğim yerde yurt tutabilmişim. Derler ki, Danişmend oğlu Nizamüddin Beğ, Uluğ-Börü ötesini, Keçik Börü ve Aydoğmuş'u almış Kibatosa kadar yurt edinmiş. Sonra da asker toplayıp Kudüs'ü Haçlı'dan kurtarmaya gitmiştir. Halk içinde "Battal Gazi"dir adı! Buralarda Türkmenlere bakacak şifacı yoktur. Buralardaki köylerden gelen hastalara yerli yabancı ayırmadan bakmaya çalışırken bir yandan da Türkmen balalarına okumak yazmak öğretirim. Sultan Mesud Han'ımın buyruğudur Bey'im!"

"Bunu bilmemişim Derviş!"

"Yağmur Bey'imın kervanıyla Keçik-Börü yönünden geldik. Yağmur Bey'imın aşireti bin kişiden aşkındı. Kibrilkımanı vadisini geçip gelmiştik. Uluğ-Börü kolcuları bu tarafa geçmemize engel oldu. Bori-Bali'de çatıştık. Bizden on yiğit uçmağa vardı. Onlardan sayısızdı. Sonunda kaçtılar. O arada Yağmur Bey'imle Bori-Bali arazilerini, Depelüce yaylasını Konan yüzüne kadar her yeri i karış karış gezdik. Depelüce'nin güneyinde büyük su kaynakları vardı. Kaleburcu'ndaki yedi değirmeni döndürüyordu bu su kaynakları. Bir iki kırık dökük köyden başka kimse yoktu. Ovaya inildiğinde Kınık köyü, Karataşdaki Karataş köyü, Kaleburcundaki köylerle birlikte dört-beş köy. Yağmur bey, otağımızın burası olması uygundur dedi. Yaylak zamanı yaylaklara, kış zamanı da buraya konarız. O gün bu gündür Uluğ Bey dedikleri bu köyün kıyısına yerleştim ben de. İdare edip gideriz Tekeli Bey'im!"

"İyi de, şu Uluğ-Börü?"

"Uluğ-Börü elli şunca yıl önce atamız Süleyman şah savaşmadan bir anlaşmayla almış Bizans'tan! Sonra bizden çıkmış nasıl çıktıysa! Bir insanın bacağına kan çıbanı olur da sızlar kanar duru ya, işte öyle kanar durur."

"Yurt tutmak kolay değil öyle Bürümcük! Gececeğiz bu zamanları da. Göreceksin bu verimli topraklar, bu zümrüt yeşili yaylalar Türkmen yurdu olacak!"

"Kimi Alpler kanını döker toprağa yurt edinir. Yurtta dumanın tütmesi için yakılacak daha başka ateşler, daha büyük ateşler de vardır Bey'im, siz daha iyisini bilirsiniz!"

"Uluğ-Börü kan çıbanı gibi kanayacak bir müddet daha!"

"Bu günkü de bir başka kanamadır he mi?!"

Derviş anlamıştı. Cevabını Tekeli Bey de pekala biliyordu. Boşluğa bir soru atmak, ya da boşluğu doldurmak için konuşmak gibi bir şeydi yaptığı.

"Uluğ-Börü paralı askerlerinin komutanıdır Kubasar. Köylere yaylalara öşür almaya çıktığı zamanlar olur.

Seşçuklu'nun nefesinin buralara ulaşmadığı zamanlarda fazla bir dış geçiremeye de Yağmur Bey'in kızı Zerefşan kızımızı görüp vurulmuş. Hatta bildiğime göre gidip Yağmur Bey'e isteyici elçi göndermiş Türkmen töresince yapmış her bir şeyi. Müslüman olmayı bile göze aldığı bildirmiştir, bilirim!" "Kızın gönlü yoktur!" demiş Yağmur bey, "Gitsin nasibini başka kapıda arasın!" Kubasar anlaşılıyor ki, gönlünün götürdüğü yere doğru gitmektedir. Belki de Uluğ-Börü Kale komutanı Kaloyan'dan habersiz yapmıştır bu baskını!"

"Müslüman olmayı bile göze aldığı bilirim" dedin Bürümcük Derviş!?"

Bu soru Dövlət Han'ın kimildamasıyla boşlukta kalıverdi.

Tam bu sırada Dövlət Han uyanıp doğrulmaya çalıştı. Doğruldu da. Doğrulmasına doğruldu ama ona söylenecek bir söz şimdilik yoktu. Onlar bir söz etmeden, "Bürümcük Derviş!" dedi, "Zerefşan!?" Bu sırada Karaoğlan hırladı.

Karşıdan, Pupa Çayının uzantılarından ay ışığını kıra kıra gelen gölgeler vardı. Gelen Şahmaran'dı, yanında Yağmur Bey de vardı. Yanlarına gelince diz vurup, sağ ellerini göğüslerine koyup Dövlət Han'ı teker teker selamladılar. Teker teker, "Geçmiş Olsun Dövlət Han Bey'imiz!" dediler.

Şahmaran Bey, burada olduklarının haberini gözcülerden almıştı ve olayı da öğrenmişti. Üzüntü belirtmek bile zordu.

İşte öyle anlardan bir andı şimdi ve kimse konuşmuyor, Dövlət Han'ın buyruğunu bekliyordu. Herkes konuşmaya çekiniyordu. Dövlət Han bile! Neden sonra, "Olan oldu!" dedi Dövlət Han, Yağmur Bey'in yüzüne bakmaktan çekiniyordu sanki; "Olmayanı olduran Görklü Tanrı böyle diledi demek!? Üzgünüz Yağmur Bey'im. Biz ki Dövlət Han Bey'iz, bir Zerefşan'ı koruyamadık! Yazık bize, vah bize!" dedi. O dağ gibi adam çökmüştü.

"Geçmiş olsun Dövlət Han Bey!" dedi Yağmur Bey, ocağın alazları ve ay ışığında sakallarının seğridiği hissediliyordu, oldukça üzüntülüydü ve bu üzüntüyü, bu üzüntünün acısını kimse bilemezdi; ve hiç kimse dünyada kızı kaçırılmış hele de düşman tarafından kaçırılmış bir babanın durumuna düşmek istemezdi, dik durmaya, metin olmaya çalıştı; "Sağlığınız tesellimizdir! Olacak olanın önüne geçmeye kimsenin gücü yetmez Dövlət Han Bey!" dedi Yağmur Bey.

Devam etti, sesi derin bir kuyudan yankı yapa yapa gelir gibiydi; "Ancak, olacak olanı önceden sezme gerek!"

Bu sözler gökkubbeden ağır, kılıçtan keskindi. Üzerine alındı. Boynu biraz daha eğildi, omzu yere düştü düşecek. Dayanılır gibi değildi Dövlət Han için. "Sezemedik!" dedi sustu.

Dövlət Han, "Sezemedik!" derken o, çoktan Zerefşan'ın göç yolunda, o uzun yolculukta, o kalabalık kervanda bir kağının kanatlarındaki çingiraklı salıncakta sallana sallana gelişlerini, o minicik elma elma yanaklarının sıcaktan pörsüyen alacasını, Gelincik Yaylası'nda, Bori,-Bali tepeciklerinde kuzuların, oğlakların peşinden kendi küçüklüğüne bakmadan düşe kalka koşuşlarını, doğumda ölen annesinden sonra anasız büyüyüşünü, sonra büyüdükçe ondan üç yıl önce doğan oğlu Mehmet'le birlikte ona ok atmayı, kılıç üşürmeyi öğrettiği günleri; ilk hedefini bulan ok hedefe, o koyun derisi örtülü korkuluğa saplandığında attığı sevinç çığlığını yaşıyordu. Geresin'de kışı geçirip bahar mevsimlerinde Karataş'taki o kocaman dut ağaçlarının gölgesinde koşuştukları, pür neşe içinde kardeşi Mehmet'le dut kurusu topladıkları o günler Pupa Çayı gibi akıp geçti gözlerinin önünden. "Sezemeyen benim Dövlət Han Bey'im!" dedi durdu Yağmur Bey. "Ben sezemedim asıl. Kubasar Kıpçağı Zerefşan'ı istediğinde dizimin dibinden ayırmamalıydım!"

Dövlət Han doğrulmaya çalıştı, doğrulamadı, yükü bir daha hiç kalkamayacak kadar ağır gelmişti. Bürümcük Derviş, "Bu gece burada kalmalısınız Bey'im!" dedi. "Yaralısınız, omzunuz iyi değil, sabaha kendinizi toparlarsınız!"

“Bu yara bir şey etmez Bürümcük Derviş'im, bu yara yara sayılmaz!...”
Sustu. Hepsi susuyordu, kenardaki nicedir sessiz duran atların dışında. En çılgın gürültülerin susuşunda bir sessizlikti.
“Bu yara yara sayılmaz!”

Bu sırada Karaoğlan hırılıyor, atlar Pupa Çayına kulaklarını dike dike kişniyordu!...

Zerefşan şaşkındı. Zerefşan bitkindi. Bu “Kubasar iti”nin atında olacağına ölmeyi tercih ederdi. Şimdi onun doru atının boynunda, bir bakıma, Kubasar İti dediği Bizans paralı askerinin kucağında Kanlık Yokuşu'ndan çılgın gibi yokuş yukarı ağıyorlardı. Nasıl böyle bir şey olabilirdi? Dövlət Han gibi bir yiğit nasıl böyle gafilce, acemice bir tuzağa düşebilirdi, düşebilirlerdi? Gafil avlanmışlardı doğrusu. O'nunla çeşme başında konuşurken nasıl bu kadar dalabilirlerdi? Diyelim ki Zerefşan korumasız, güzeller güzeli bir kızdı, çeşmenin başında sırtında sadağı, belinde hançeri olsa da korumasız sayılırdı, bir er kişi değildi en azından. Ya Dövlət Han nasıl askerlerinden uzakta böyle acemice bir oyunu oynayabilirdi? Nasıl, nasıl nasıl-? Bütün nasıllar birleşiyor, bütün nasıllar bir kapı dağınca önüne geriliyor, bütün nasıllar Kapı Dağında büyüyor büyüyor, karanlıklaşıyor, derinleşiyordu. Doru atın nallarında tozuyan toprak kan kokuyordu. Kanlık Yokuşu'nun kurumuş kanları bir kâfirin atının nalları altında çiğnene çiğnene tozuyordu. Ve, Kanlık Yokuşu capcanlı kan kokuyordu. Şimdi, Kapı Dağı'nın eteklerinde, pusuya yatmış bir kirpi gibi duran Uluğ-Börü Kalesi'ne doğru güneşin son ışıklarını da arkada bırakarak uçuyorlardı.

Kapı, onları görünce çoktan sonuna kadar açıldı. Atlar uçarcasına girdiler. Diğerleri kapıdan girer girmez durdular. İki asker Kubasar'ı takip etti. Kalenin Kapı Dağı tarafındaki surların önünde bir katırın çektiği dönme dolabı geçtiler. Dönme dolap, yüz metre kadar aşağıdaki su kemerinden, belli aralıklarda zincirlere bağlanmış kovalarla sarnıça su çekiyordu. Sağda solda subayların konakları, ve ileride bir meydan, meydanın sonunda Güneş Tapınağı. Kubasar, kalenin doğusunda, Güneş Tapınağı'nın yakınında bir yerde bütün yönlere hakim saray yavrusu iki evin önünde durdu. Bir bölük muhafız nöbetteydi. Konakların arkasında kalenin batıya bakan surlarının önünde mancınıklar atışa hazır, ve surlarda nöbetçiler... Arkadan gelen iki askerden biri hızla atından inip Kubasar'ın doru atının yularından tuttu. Diğeri inmesine yardım etti. Zerefşan direniyordu. Kubasar'ın sağ kolundan kan sızıyordu. Zerefşan, kemendin sıkı dolamları içinde kıvrıyor, direnmeye çalışıyordu. Çırpına çırpına yorulmuş, bilekleri elleri ve yüzü sıyrık sıyrık olmuş kanıyordu. Sıkı sıkıya belindeki gümüş kakmalı hançerini tuttu. Dolamlardan kurtulduğu anda, ne olursa olsun Kubasar'ın kalbine saplayacaktı. Zerefşan atın omzunda yüzüstü olduğu ve bu şekilde indirildiği için elinin hançerin sapında olduğunu hiç biri de fark edemedi. Ayakları yere değer değmez, Kubasar'ın elinin gevşemesiyle dolamlar gevşemişti, Zerefşan bunu hissettiği anda kolunu sıyırarak attan yeni ayakları yere basan Kubasar'ın göğsüne saplayıverdi. Zerefşan hiç de kolay bir lokma değildi. Kolay teslim olmayacaktı. Teker teker üzerine gelseler onların hakkından gelecek gücü hissediyordu. Yorgundu, bitkindi ama o güç onda olduğunu çok iyi hissediyordu ve önüne geleni devirecekti. “Ovvv!” diye bir haykırıyla Kubasar soluna doğru büküldü, sol eliyle sanki göğsünü dayamaya çalışıyordu, hançer omzunun hemen altına saplandı ve orda kaldı. Zerefşan geriye çekip tekrar saplayacaktı ama buna zaman bulamadan at uşağı asker onu iki kolundan kavrayıp kısıvrak yakalamıştı. Kubasar can havliyle at uşağına bağırdı, “Sıkı tut... Sadece sıkı tut!” Öbürüne, “Asker, otacıyı çağırın!”

Kale komutanı Kaloyan, Güneş Tapınağı'na yakın sarayın sundurmasından anında gelişen olayları seyrediyordu, Zerefşan'ın hançer darbesini sezmişti, ve aynı anda “Kubasar!” diye bağırmıştı. Sarayın muhafızlarından bazıları şaşkın şaşkın bakınırken bazıları da kahkahayı basıverdi sanki, ya da içlerinde komutan korkusu bu duygularını bastırdı, içlerinden güldüler. Kimi de Zerefşan'ın güzelliği karşısında erimeye durdu. Zerefşan, bütün yıpranmışlığına rağmen Güneş Tapınağına vuran güneş kadar güzeldi hâlâ! Kubasar kaleye bu sefer güzel bir esirle gelmişti! Yerden mantar biter gibi birdenbire Güneş Tapınağının önünde bin kadar asker toplanıverdi, kılıçlarını kalkanlarına vurmaya başladılar. Kılıç kalkan, korkunç bir uğultu, akşamın kızılığını ufuklarda dondururcasına Uluğ-Börü Kalesi'ni sardı. Zerefşan, acısından diz üstü çöken Kubasar'a bağırdı:

“Bizim töremizde böyle bir işe kalkışanın cezası ölümdür!”

Vakit sabahın seheriydi!...

Beklenildiği gibi bir şölen olmamıştı. Mancınıklar ateşlenecekti, mancınıklar yerine Kubasar ateşlendi. Kubasar ateşler içinde yandı sabaha kadar. Yandı, kıvrandı. Zerefşan, elleri ve ağzı bağlı gelin yatağının üzerindeydi. Yağmur bey, kurumuş bir nehir gibi, bütün kıyıları sapır sapır güneş yanığı çakıl kaynaşında erkenden yola çıkmıştı. Güneşin altında kavrulmuş toprak gibi savrula savrula Kanlık Yokuşunun dönemeçlerinden geçti. Yokuşun başına gelip sola, kaleye döndüğünde, yüzlerce ok birden on onbeş metre kadar önünde yere saplandı. Bu dur ikazıydı. Tınmadı. Al atının yeleleri seğriye seğriye sürüklendi. Bilinmez bir kuvvet onu kaleye kaleye iteliyordu. İkaz okları yine yanından yöresinden yüzlercesi birden vınlaya vınlaya geçti. Bir ok yağmuru altında Uluğ-Börü kalesinin kapısına dayandı. Donuk, tunçtan bir heykel gibiydi hala, bu oklardan yüzlercesi göğsüne sapsansa da oracıkta can verseydi. Ya da bir kılıç darbesi şah damarını yalayıp geçseydi. Geçseydi de Zerefşan'sız bir günü görmeseydi!.

Kapının önündeki muhafızlar mızraklarını çatıp önünü kesti. Surlarda yüzlerce asker onu seyrediyordu.

“Açın kapıyı!” diye bir gök gürlemesi çıktı kırçıl sakallarının arasından. Sakalları sağa sola saçıldı. Asyalı tok bir sesle, Asya bozkırı kokan bir sesle;

“Açın kapıyı!” dedi.

Kapı açıldı. Kubasar, sağ kolu sarılı, sol kolu askıdaydı. Sol koluyla sağ kolunu değil, bütününüyle bedenini tutmaya çalışır gibiydi. Öyle, yıkıldım yıkılıyorum görüntüsünde bir ağaç gibi karşıliyordu. Onu karşıliyordu ama ayakta zor duruyordu. Kimseden yardım istememişti. Yağmur bey, yüzlerce ikaz okuna rağmen durmamıştı. Yüzlerce oka göğsünü gere gere yürümüşü, daha yürüyecekti. Daha yüzlerce mancınık üzerine yağlı ateş yağdırsa durası değildi zaten. Zerefşan gözlerinin önünde bir kelebek gibi uçuyordu. Bir kelebek gibi o çiçek senin bu çiçek benim, uça kona uçuyordu. Yine gürlledi;

“Zerefşan'ımı verin!”

Karşısındaki umarsız ha bire sendeliyordu. Sendeleyme boştaki koluyla al atın yularını tuttu. Sıkıca yapıştı adeta, zoraki konuştu;

“Zerefşan artık benim evdeşim’dir Yağmur Bey!” dedi: “Babasına bile olsa onu veremem!”

Diz çöküp yalvaracak kadar seviyordu Kubasar. Şu anda, kalenin içinde, yüzlerce askerin önünde olmasa, diz çöker Yağmur beyin eline eteğine sarılır, binlerce kez af dileyebilirdi, Zerefşan’ı ona vermesi için yalvarırdı. Ölesiye sevmiştii Zerefşan’ı ve ölesiye bir uğraştan sonra elde etmişti. Yüzlerce askerin önünde, Yağmur Beyin atının yularından tutmuş, ne yapacağını bilmez bir halde ayakta durmaya çalışıyor, gözleriyle Yağmur Beye yalvarıyordu. Yoksa, bir işaretiyle Yağmur Beyin göğsüne binlerce ok saplanabilir, Yağmur Bey, oktan bir heykele dönebilirdi. Zerefşan’ın babası olarak ona saygı duymaya çalışıyordu. “Baba!” demek istiyordu.

“Yağmur bey!... Şu inadını bırak!”

Kaloyan’dı. Karşidan da, Güneş Tapınağı yönünden Aziz Zosimus incili göğsüne bastıra bastıra geliyordu. Kaloyan, kale kapısının üstündeki surlarda. O anda surlardaki askerler kılıçlarının kabzasını kalkanlarına vurmaya başladılar. Birkaç dakika bu böyle devam etti. Sesler susunca Kubasar;

“Biz de Türk’üz!” dedi: “Müslüman değilsek, yersiz yurtsuzluğumuzu, yerli yurtluya çevirmek için para kazanmaya çalışıyorsak, bu bir suç olmamalı!”

“Türkce bir hareket değil yaptığınız! Yaptığınız alçakçadır! Türk arkadan vurmaz! Türk, köle olmaz! Türk, kandaşına kılıç üşürmez, mızrak savurmaz! Senin atalarınla benim atalarım kardeş kardeşe Haçlı’nın ensesine bindiler! Türkçe konuştular, Türkçe düşündüler! Türkçe savaştılar! Oysa siz oyun oynaş peşindediniz! Küfürle yan yana, koyun koyunasınız! Sana verilecek kızım yok Kubasar!”

Sesi öyle bir gök gürültüsüydü ki, kapı dağı sallandı!

Yağmur bey, “Sana verilecek kızım yok!” dedi demesine ama, korkunç bir vesvese, kalles bir ümitsizlik bozkır yılanı gibi boğazının boğumlarını sıkıyordu. Öte yandan Kubasar, saçakta donmuş bir sarkıta dönmüştü. Sendelemeyi bile unuttu sanki. Zemherinin sırtında, Volga’nın donmuş suları üzerinde yürüyordu. Ama bir yandan da cehennemi bir sığağın altında kalmış gibi yüzü şipir şipirdi! Karşidan İncil’i göğsüne bastıra bastıra Aziz Zosimus geliyordu. “Yağmur Bey!” dedi, ayakta durmaya fazla dayanamadı. Kendini olabildiğince kötü hissetti, askerlerinden utanıyordu. Atın yularındaki eli çözüldü, yere, saçaktan buzdan bir sarkıtın düşüşünde, yere çakılıverdi, paramparça!... Vakit sabahın seheriydi, güneş henüz, Güneş Tapınağı’nın çanlarına dokunmamıştı!... Vakit sabahın seheriydi, Aziz Zosimus daha kimseyi vaftiz etmemişti. Genç bir keşişti daha!... Kubasar’ı, Zerefşan’ı vaftiz etmeye geliyordu sanki. Sanki ilk defa Güneş Tapınağında bir nikah kıyacak gibi heyecanlıydı.

“Yüce